A BIZOTTSÁG (EU) 2017/503 HATÁROZATA

(2016. november 8.)

az SA.39621 2015/C (ex 2015/NN) számú állami támogatási rendszerről

(az értesítés a C(2016) 7086. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az érdekelt feleket az említett rendelkezéseknek megfelelően felkérte észrevételeik megtételére ([1]), és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) A Bizottság 2015. november 13-án kelt levelében („az eljárás megindításáról szóló határozat") tájékoztatta a francia hatóságokat, hogy ezen intézkedés miatt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott.

(2) A francia hatóságok 2015. december 17-én kelt, futár útján továbbított levelükben közölték észrevételeiket a Bizottsággal.

(3) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot 2016. február 2-án közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([2]). A Bizottság felkérte az érdekelt feleket a vitatott intézkedésre vonatkozó észrevételeik megtételére.

(4) A Bizottság megkapta az érdekelt felek észrevételeit, amelyeket továbbított a francia hatóságoknak, hogy ezekre reagálhassanak. A francia hatóságok 2016. május 24-én kelt levelükben küldték meg észrevételeiket.

(5) A Bizottság 2016. május 2-án elküldte kérdései listáját a francia hatóságoknak, amelyre azok 2016. június 21-én és július 15-én kelt leveleikben válaszoltak. A Bizottság július 27-én újabb kérdéseket tartalmazó listát küldött a francia hatóságoknak, amelyre azok 2016. szeptember 9-én válaszoltak.

2. AZ INTÉZKEDÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA

(6) A mechanizmust az eljárás megindításáról szóló határozat ismerteti részletesen. Az alábbi pontok ezt az ismertetést foglalják össze.

2.1. A mechanizmus általános működése

(7) A villamosenergia-piac szerkezetátalakításáról szóló, 2010. december 7-i 2010-1488. törvény (az úgynevezett NOME-törvény) előírja, hogy a villamosenergia-szolgáltatók, a veszteségek tekintetében a rendszerüzemeltetők, a szolgáltatási szerződésen kívüli fogyasztás tekintetében pedig a fogyasztók („a szolgáltatók") – ügyfeleik vagy saját maguk teljesítményfelvételének és energiafogyasztásának függvényében – kötelesek hozzájárulni a franciaországi villamosenergia-ellátás biztonságához. E kötelezettség teljesítése érdekében valamennyi szolgáltatónak minden évben bizonyos mennyiségű kapacitásgarancia meglétét kell igazolnia fogyasztói vagy saját maga fogyasztási csúcsidőszakaira vonatkozóan.

([1]) SA.39621 (2015/C) (ex 2015/NN) számú állami támogatás – Franciaországi kapacitásmechanizmus – Felhívás észrevételek benyújtására az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése értelmében (HL C 46., 2016.2.2., 35. o.)

([2]) Lásd az 1. lábjegyzetet.

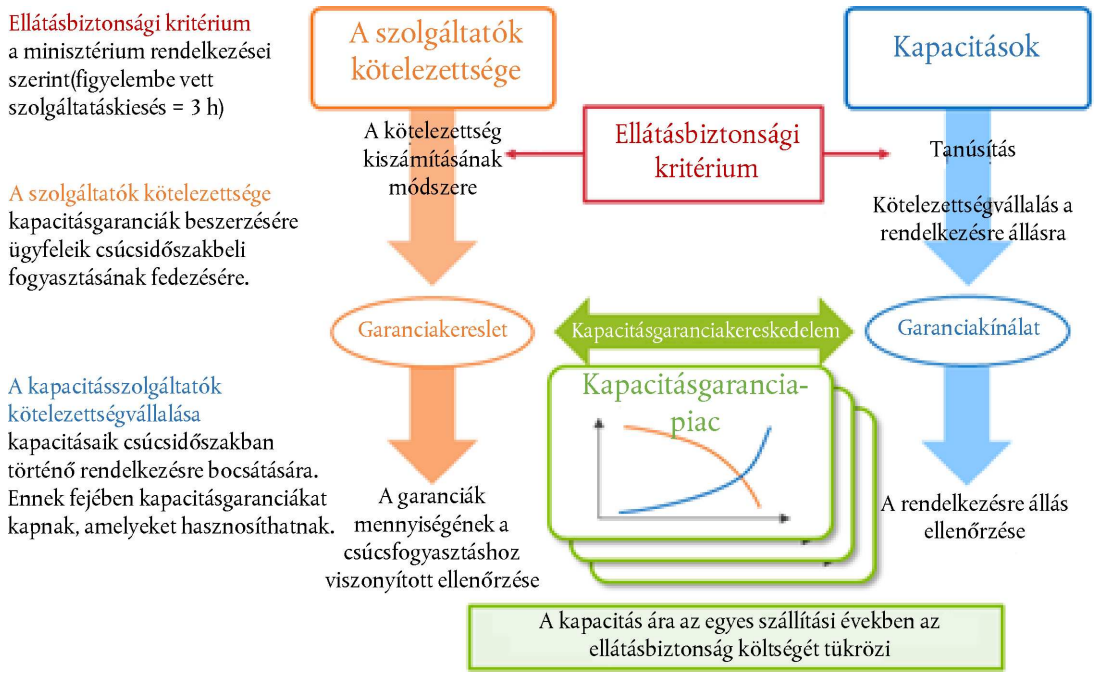
(8) A kapacitásgaranciákat a szolgáltatók vagy közvetlenül, saját eszközeikre (termelőlétesítmények vagy kereslet-visszafogási kapacitások), vagy pedig egy decentralizált piacon, a kapacitásgaranciákkal rendelkező felektől (azaz kapacitásszolgáltatóktól, más szolgáltatóktól, kereskedőktől, olyan fogyasztóktól, akik maguk is szolgáltatók stb.) kaphatják meg.

(9) A termelési kapacitások és a kereslet-visszafogási kapacitások szolgáltatóinak („kapacitásszolgáltatók”) kapacitásukat az állami villamosenergia-átviteli rendszer üzemeltetőjénél (RTE) kell tanúsíttatni. Az RTE aszerint osztja el a kapacitásgaranciákat a kapacitásszolgáltatók között, hogy azok létesítményei előreláthatólag milyen mértékben járulnak hozzá a csúcsidőszakbeli szolgáltatáskiesés kockázatának csökkentéséhez.

(10) A kapacitásgaranciákkal kereskedni lehet, és azok átruházhatók. Jogszabályi kötelezettségük teljesítése érdekében a szolgáltatók a kapacitásgaranciákat egy decentralizált kapacitásgarancia-piacon vásárolhatják meg a kapacitásszolgáltatóktól. A mechanizmus általános működését az 1. ábra szemlélteti.

1. ábra

A mechanizmus általános működése

Forrás: A francia hatóságok 2015. február 2-i levele.

2.2. **Kapacitáskötelezettség**

2.2.1. *A szolgáltatók kötelezettségei*

(11) A szolgáltatók referenciateljesítményének, vagyis kapacitáskötelezettségének kiszámítása az alábbi elvek alapján történik:

(1) a csúcsidőszakban (CSI1) mért fogyasztás számításba vétele a szolgáltatási évben („SZÉ”, naptári évenként egy alkalommal);

(2) korrekció egyrészt a fogyasztás hőmérséklet-érzékenységének (termoszenzibilitás) figyelembevételével; valamint

(3) korrekció másrészt a CSI1 időszakban aktivált tanúsított kapacitások felhasznált teljesítményének figyelembevételével.

(12) Az átvitelirendszer-üzemeltető minden évben meghatározza a CSI1 időszakhoz tartozó napokat, amelyek a nemzeti kontinentális területen működő szolgáltatók kapacitáskötelezettségének alapjául szolgálnak, az országos

napi fogyasztás következő napra vonatkozó előrejelzését figyelembe véve (az N-1 napon). A CSI1 napjainak száma az egyes szolgáltatási években 10 és 15 között kell, hogy legyen, a kapacitáskötelezettség kiszámításához pedig a kiválasztott CSI1 napok bizonyos időintervallumait használják fel (7:00–15:00 és 18:00–20:00). A CSI1 csúcsfogyasztási óráinak száma tehát évente 100–150. A CSI1 napokról a szolgáltatókat az N-1 napon 10:30 előtt értesítik.

(13) A kötelezettséget nem előíró módon, előre határozzák meg, hanem mért adatok alapján annak tükrözéséhez, hogy az egyes fogyasztók ténylegesen mennyire járultak hozzá a szolgáltatáskiesés kockázatához. A fogyasztók szolgáltatáskiesés kockázatához való – annak termoszenzibilitásával összefüggő – hozzájárulását úgy állapítják meg, hogy a fogyasztó szolgáltatási év során mért fogyasztását kiigazítják egyrészt egy olyan hideghullámot szimulálva, amelynek súlyossága megfelel a rendszer által fedezni kívánt kockázatnak (tízévenkénti hideghullám), másrészt a francia hatóságok által meghatározott ellátásbiztonsági kritériumnak megfelelően. Az ellátásbiztonsági kritériumról a 2006. szeptember 20-i 2006-1170. rendelet rendelkezik, és évente átlagosan 3 óra várható szolgáltatáskiesésnek felel meg.

(14) A szolgáltatási évben felmerülő tényleges kapacitásgarancia-szükségletet meghatározó paramétereket 4 évvel a szolgáltatási évet megelőzően teszik közzé, és azok egy teljes pénzügyi éven keresztül változatlanok maradnak, hogy rögzített szabályozási kereten belül lehessen kereskedni, és hogy a termék értéke ne módosuljon piacon kívüli beavatkozás miatt. Az egyes szolgáltatók konkrét kötelezettségét majd a szolgáltatási évet követően számítják ki, az említett paramétereket alkalmazva.

(15) A kereslet-visszafogást két különböző módszer szerint lehet figyelembe venni: vagy a szolgáltató kapacitáskötelezettségének mértékét csökkentik („implicit kereslet-visszafogás”), vagy a kereslet-visszafogási kapacitást tanúsítják („explicit kereslet-visszafogás”). A kétfajta kereslet-visszafogási kapacitásra vonatkozó kötelezettségek eltérőek: az „implicit kereslet-visszafogást” *ténylegesen* a CSI1 időszakában kell aktiválni, míg az „explicit kereslet-visszafogást” a CSI2 időszakában kell rendelkezésre bocsátani.

(16) A francia hatóságok végül úgy rendelkeztek, hogy a kapacitásgaranciákat az alternatív szolgáltatók esetében az ARENH termékhez ([3]) kapcsolják, és ez véleményük szerint hozzájárulhat a kapacitásgarancia-piac koncentrációjának csökkentéséhez.

2.2.2. *A kapacitásszolgáltatók kötelezettségei és a tanúsítási elvek*

(17) Minden olyan termelőlétesítmény üzemeltetőjének (a mechanizmus technológiasemleges), amely az állami átviteli rendszerhez vagy az állami elosztási rendszerhez van csatlakoztatva, tanúsítást kell kérnie az RTE-től. Csatlakozási rendszerétől függetlenül bármely kereslet-visszafogási létesítmény esetében előírhatják, hogy tanúsítást kell kérnie az RTE-től. Ezért először a kapacitásszolgáltató becsüli meg az adott szolgáltatási évben a fogyasztási csúcsidőszakokban (CSI2) rendelkezésre bocsátható kapacitás mennyiségét.

(18) A CSI2 napjainak száma az egyes szolgáltatási években 10 és 25 között kell, hogy legyen. Egyébként a CSI1 napjai szükségszerűen a CSI2 napjai is. A CSI2 olyan napjait, amelyek nem CSI1-napok, az RTE határozza meg valamely napon a következő napra, a villamosenergia-rendszert terhelő feszültség kritériumai alapján. Az érintett időintervallumok megegyeznek a CSI1 napok időintervallumaival. A CSI2 csúcsfogyasztási óráinak száma tehát évente 100–250.

(19) A tanúsított szintet az RTE tehát a továbbított adatok, illetve a mechanizmus jogalapjában előírt számítási módszerek alapján számítja ki. Vagyis korrekciókat alkalmaznak például abból a célból, hogy figyelembe vegyék a tanúsított kapacitás egymást követő aktiválási napjainak lehetséges számát vagy egy olyan kapacitás tényleges hozzájárulását a szolgáltatáskiesés kockázatának csökkentéséhez, amelynek elsődleges energiaforrását időjárási veszély fenyegeti.

(20) A kapacitásszolgáltató ezután a rendelkezésre állásra vonatkozó előrejelzéseit – egy kiegyenlítő rendszer útján – a mechanizmus működése alatt bármikor módosíthatja, a szolgáltatási év során is. A kiegyenlítés a kapacitás „újratanúsítását” jelenti, és a kapacitásszolgáltató ennek alkalmazásával tudja kiigazítani előrejelzéseit a kapacitásával kapcsolatos új információk felmerülése esetén. Kiegyenlítésre felfelé és lefelé is sor kerülhet.

([3]) A múltbeli nukleáris villamos energiához való szabályozott hozzáférés (Accès Régulé à l'Électricité Nucléaire Historique, ARENH) a szolgáltatók joga arra, hogy szabályozott áron villamos energiát vásároljanak az EDF-től, a CRE által meghatározott mennyiségben. További információk az ARENH-ról: https://clients.rte-france.com/lang/fr/clients_producteurs/services_clients/dispositif_arenh.jsp.

(21) Ezt az előíró rendszert kapacitás-ellenőrzési rendszer egészíti ki: főszabály szerint minden tanúsított kapacitást évente legalább egy alkalommal aktiválni kell. Ezek valamennyi kapacitás esetében a kapacitásszolgáltató előzetes figyelmeztetése nélkül végrehajtott, véletlenszerű tesztek. Egy kapacitást szolgáltatási időszakonként legfeljebb három alkalommal lehet tesztelni.

(22) A tanúsítás pontos módja az érintett kapacitás típusától függ:

(1) a meglévő termelési kapacitás tanúsítását 4 évvel a szolgáltatási időszak előtt lehet megkezdeni, és a tanúsítás iránti kérelmet a szolgáltatási évet 3 évvel megelőzően kötelező benyújtani;

(2) a tervezett termelési kapacitások tanúsítása iránti kérelmet az aláírt csatlakozási megállapodás első elszámolásának aláírásától a szolgáltatási időszak kezdetét megelőzően legfeljebb két hónapig lehet benyújtani; valamint

(3) a kereslet-visszafogási kapacitásokat a szolgáltatási időszak kezdetét megelőzően legfeljebb két hónapig lehet tanúsítani.

(23) A tanúsítási területért felelős személy (responsable du périmètre de certification, RPC) az a jogi személy, aki a kapacitásszolgáltatók eltéréseiért a saját területén pénzügyi felelősséggel bír. A kapacitásszolgáltatók saját maguk RPC-i lehetnek, vagy pedig szerződhetnek egy RPC-vel. Az RPC-k a területükön belül „halmozhatják" a kapacitásokat.

(24) Az RTE az egyes RPC-ket – az eltérések pénzügyi elszámolása érdekében – legkésőbb a szolgáltatási év + 2 december 1-jén értesíti a területük eltéréséről.

2.3. **A kapacitásgaranciák kereskedelme**

(25) Valamennyi kapacitásgaranciát regisztrálnak a kapacitásgarancia-nyilvántartásban, amelyet az RTE rendszerüzemeltető vezet. A kapacitásgarancia-nyilvántartásban minden egyes szolgáltató és minden egyes kapacitásszolgáltató számlát nyit az RTE-nél. A vertikálisan integrált piaci szereplőknek ezért két számlával kell rendelkezniük a nyilvántartásban, eggyel a termelési, eggyel pedig a kereskedelmi tevékenységeik tekintetében.

(26) A kapacitásgarancia tulajdonjoga akkor száll át, amikor azt az RTE bejegyzi a jogosult számlájára a kapacitásgarancia-nyilvántartásba. Az egyes kibocsátott kapacitásgaranciákat a kezelhetőség, továbbá a kereskedelem nyomon követése érdekében számozzák A kapacitásgarancia a szolgáltatási évben érvényes. A kapacitásgaranciák – amelyek egysége 0,1 MW ([4]) – kibocsátásukat követően saját jogukon léteznek: a kapacitásgarancia tulajdonosát semmilyen kockázat sem terheli az eredeti, mögöttes kapacitás tekintetében.

(27) A kapacitásgaranciák kereskedelme a piaci szereplők között (kibocsátás és átruházás) úgy valósul meg, hogy a garanciákat mindkét fél (az átruházó és a kedvezményezett) kérését követően bejegyzik a kapacitásgaranciák nyilvántartásába. A tulajdonjog tényleges átruházásakor a kedvezményezett számlájára bejegyeznek egy kapacitásgaranciát.

(28) A kapacitásgaranciák kereskedelme tőzsdén kívül vagy pedig szervezett piacokon történik.

(29) A kapacitásgaranciákkal a tanúsítástól kezdve a kapacitásgaranciák átruházásának határidejéig lehet kereskedni. A (23) preambulumbekezdésben foglaltak szerint az RTE az egyes szolgáltatókat legkésőbb a szolgáltatási év + 2 december 1-jén értesíti kapacitáskötelezettségük összegéről. Az átruházás határideje ezt 15 nappal követi.

(30) Azok a szolgáltatók, akik a kötelezettségről szóló értesítésben foglalt határidő napján a kötelezettségükhöz képest több kapacitásgaranciával rendelkeznek, azokat a kapacitásgaranciák átruházásának határidejét megelőzően kötelesek nyilvánosan értékesítésre felajánlani.

(31) Az RTE a kapacitásgaranciák átruházási határidejét követően öt nappal minden egyes szolgáltató tekintetében kiszámítja a szolgáltató kapacitáskötelezettségének összege és a kapacitásgarancia-nyilvántartásban a szolgáltató számláján lévő kapacitásgaranciák összege közötti különbséget, továbbá meghatározza a kapcsolódó pénzügyi elszámolást.

([4]) A tanúsított kapacitásszintet a legközelebbi 0,1 MW-ra kerekítik. Az 1 MW-nál alacsonyabb teljesítménykapacitások a piaci részvétel érdekében összevonhatók.

2.4. **Az eltérések pénzügyi elszámolása**

(32) A mechanizmus a tényleges eltérés és az előrejelzett eltérések tekintetében elszámoltathatóságról rendelkezik.

(33) A pénzügyi elszámolások általános felépítése megfelel az energia tekintetében hatályban lévő eltéréselszámolási rendszernek (*kiegyenlítés* vagy *balancing*), és alapelve szerint a szolgáltatók és az RPC-k negatív egyenleg esetén pénzügyi teljesítésre kötelezettek, pozitív egyenleg esetén pedig kifizetésben részesülnek. Negatív egyenleg esetén valamennyi végfogyasztónál csökkentik az árat a TURPE (Tarif d'Utilisation du Réseau Public d'Electricité, az állami villamosenergia-rendszer használati díja) ([5]) útján.

(34) Az adott szolgáltatási évre alkalmazott elszámolási ár bizonyos kritériumoktól függ:

(1) ha az ellátásbiztonságot nem fenyegeti jelentős kockázat, a pénzügyi elszámolási ár teljes mértékben a piaci ártól függ (amely a szolgáltatási évet megelőzően megtartott árveréseken rögzített kapacitásárak számtani átlaga). A negatív eltérések elszámolása céljából ehhez az árhoz ösztönzési együtthatót (k együttható) adnak hozzá, hogy ezzel a pénzügyi elszámolásra való várakozás helyett a garanciapiac használatát ösztönözzék (pozitív eltérés esetében ugyanezt levonják); valamint

(2) amennyiben az ellátásbiztonságot jelentős kockázat fenyegeti (az RTE által meghatározott határérték alatti általános eltérés, amelyet a szolgáltatás első két évére vonatkozó általános kötelezettség alatti 2 GW-nyi eltérésben rögzítettek), az eltérések elszámolási ára hatósági ár (prix administré, Padmin). Ez a hatósági ár a kapacitás piaci árának felső határértéke.

(35) A különféle eltérések elszámolásának kiszámítását követően a negatív eltéréssel rendelkező RPC-k és szolgáltatók befizetik az őket terhelő elszámolási összeget a megfelelő alapba, a pozitív eltéréssel rendelkező RPC-k és szolgáltatók számára pedig a megfelelő alapból kifizetik a nekik járó elszámolási összeget. Mindenesetre a pozitív elszámolások összege egy adott szolgáltatási évben pontosan megfelel a negatív pénzügyi elszámolás címén történt befizetéseknek. Az eltérések elszámolási alapjaiban adott esetben fennmaradó követeléseket teljes mértékben az állami villamosenergia-átviteli rendszer felhasználóira, vagyis valamennyi végfogyasztóra terhelik.

(36) Az RPC-k eltéréseinek elszámolására elkülönített alapok, illetve a szolgáltatók eltéréseinek elszámolására elkülönített alapok között pénzmozgás nincs. Nincs tehát pénzmozgás a kapacitásszolgáltatók és az érintett szolgáltatók között az eltérések elszámolásának keretében.

(37) Az RTE az eltérések elszámolására elkülönített alapok igazgatási, számviteli és pénzügyi kezeléséről („*a tanúsítási területért felelős személyek eltéréseinek elszámolására elkülönített alapok*" és „*a szolgáltatók kapacitáskiegyenlítési eltéréseinek elszámolására elkülönített alapok*") az üzleti számvitel szabályai szerint gondoskodik. Az RTE feladata az RPC-k és a szolgáltatók által fizetendő összegek kiszámlázása és beszedése, továbbá az esetleges nemteljesítések megállapítása.

(38) Az Energetikai Szabályozási Bizottság (Commission de régulation de l'énergie, CRE), az energetikai ágazat nemzeti szabályozási hatóságának feladata a szolgáltatók eltérései elszámolásának ellenőrzése (a 2012-1405. rendelet 7. cikke, amelyet az energiáról szóló törvénykönyv R. 335-12. cikke foglalt egységes szerkezetbe), a bizottság pedig közigazgatási bírságot szabhat ki az eltérés megfizetésére vonatkozó kötelezettség megsértése esetén. A bírságnak arányosnak kell lennie, és a szolgáltatási évben nem haladhatja meg a MW kapacitásonkénti 120 000 EUR-t (az energiáról szóló törvénykönyv L. 335-7. cikke).

2.5. **Nemzeti jogalap**

(39) A kapacitásmechanizmusról az alábbi jogalkotási és szabályozási szövegek rendelkeznek:

(1) a villamosenergia-piac új szervezéséről szóló, 2010. december 7-i 2010-1488. törvény, amelyet elsősorban az energiáról szóló törvénykönyv L. 335-1–L. 335-7. és L. 321-16–L. 321-17. cikke foglalt egységes szerkezetbe;

(2) a szolgáltatóknak a villamosenergia-ellátás biztonságához való hozzájárulásáról és a villamosenergia-szektorban kapacitáskötelezettségi mechanizmus létrehozásáról szóló, 2012. december 14-i 2012-1405. rendelet, amelyről az energiáról szóló törvénykönyv L. 335-6. cikke rendelkezik, és amelyet e törvénykönyv rendelkező részének R. 335-1–D. 335-54. cikkei foglalták egységes szerkezetbe;

([5]) A 2000. február 10-i 2000-108. sz törvénnyel létrehozott TURPE-t az átviteli és elosztó rendszerek üzemeltetőinek díjazására használják. A TURPE kiszámítási módszeréről és alakulásáról a CRE rendelkezik.

(3) a kapacitásmechanizmus szabályainak meghatározásáról, továbbá a szolgáltatóknak a villamosenergia-ellátás biztonságához való hozzájárulásáról és a villamosenergia-szektorban kapacitáskötelezettségi mechanizmus létrehozásáról szóló, 2012. december 14-i 2012-1405. rendelet 2. cikkének végrehajtásáról szóló, 2015. január 22-i határozat; valamint

(4) a 2015. január 22-i határozat melléklete: A kapacitásmechanizmus szabályai.

(40) Tekintettel a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban foglalt kifogásait illetően Franciaország által javasolt korrekciós intézkedésekre, az említett szövegeket a továbbiakban az e határozat 3. pontjában foglalt valamennyi korrekciós intézkedés alkalmazása érdekében módosítják vagy kiegészítik.

2.6. **Kedvezményezettek**

(41) A mechanizmus kedvezményezettjei a kapacitások jogosultjai, akik az államtól (az RTE útján) kapacitásgaranciát kapnak, és ezeket tovább értékesíthetik.

2.7. **A mechanizmus célja: az ellátás biztonsága**

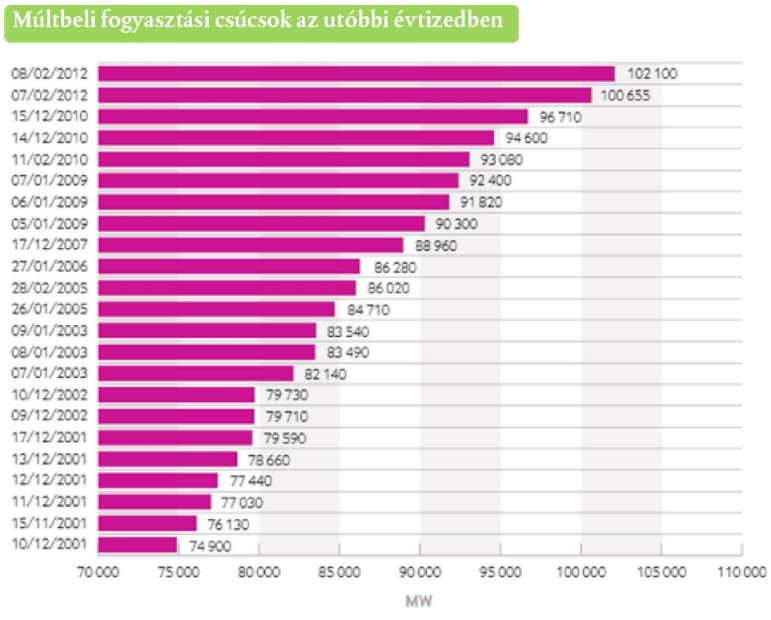
(42) Franciaország a villamosenergia-kereslet és -kínálat közötti egyensúly felborulása kockázatának értékeléséhez a kereslet és a kínálat egyensúlyhiánya miatti szolgáltatáskiesés várható időtartamát (*Loss Of Load Expectation* (LOLE), várható hiánygyakoriság) alkalmazza mutatóként. A francia hatóságok úgy döntöttek, hogy Franciaországban évi 3 óra átlagos időtartamú várható szolgáltatáskieséssel számolnak.

(43) A francia hatóságok kifejtették, hogy télen Franciaországban hosszú évek óta villamosenergia-fogyasztási csúcsidőszakok figyelhetők meg. A francia villamosenergia-rendszerre a villamosenergia-fogyasztás jelentős mértékű termoszenzibilitás a jellemző, és ez a téli hideghullámok során a villamos energia fogyasztásában csúcsidőszakokat eredményez. Ez a termoszenzibilitás – a 2. ábrában illusztrált módon – az elmúlt években egyre fokozódott, különösen az elektromos fűtéssel összefüggő fogyasztás növekedése miatt, azonban olyan újfajta villamosenergia-felhasználások következtében is, amelyek gyakran egybeesnek az esti fogyasztási csúcsidőszakkal.

(44) A csúcsidőszakok a villamosenergia-fogyasztás általános szintjéhez képest gyorsabb ütemben fokozódnak. A francia fogyasztási csúcsidőszakokat ugyanakkor nagyfokú volatilitás jellemzi, ezért a fogyasztási különbségek különösen jelentősek (két évet összehasonlítva akár 20 GW is) lehetnek. A villamosenergia-fogyasztás csúcsidőszakainak kezelése tehát központi kérdés, különösen az energiafelhasználás hangsúlyának a villamos energiára történő áthelyeződését figyelembe véve.

2. ábra

Múltbeli fogyasztási csúcsok Franciaországban

Forrás: RTE – A villamosenergia-kereslet és -kínálat egyensúlyának 2014. évi előrejelzése Franciaországban, 33. o.

(45) Az RTE szerint Európa villamosenergia-termelését a kínálati oldalról nézve stagnáló kereslet és jelentős túlkapacitás jellemzi, ami több tényezőnek köszönhető. A gazdasági válság 2008 óta mérsékelte a villamosenergia-keresletet. A „piacon kívüli" állami támogatásban részesülő és a villamosenergia-rendszerhez való csatlakozás tekintetében kiemelten kezelt megújuló energiák ugyanakkor gyorsan fejlődnek. Ráadásul a tüzelőanyag árának csökkenése miatt határozottan megerősödnek az európai széntüzelésű erőművek tevékenységei, ami az amerikai palagáz-termelés növekedésének a hozadéka, az Egyesült Államok ugyanis tömegesen exportálja Európába az immár feleslegessé vált kitermelt szenet. Végül pedig a földgáztüzelésű erőművek – amelyek a széntüzelésűekhez képest kevésbé versenyképesek – megtérülése és így tevékenysége is erőteljesen visszaesett.

(46) Ezzel kapcsolatban az éghajlati feltételek miatti kockázatok bizonytalanná teszik a fogyasztási csúcsidőszakok lefedéséhez szükséges csúcskapacitások ellentételezését is. Csúcsfogyasztás ritkán adódik, évente csak néhány óráról van szó, bizonyos években pedig elő sem fordul, ha enyhe a hőmérséklet.

(47) A francia kapacitásmechanizmust e problémára való reagálás egyik elemének szánták, az állami hatóságok által meghatározott ellátásbiztonsági kritériumnak való megfelelés érdekében. A kapacitásmechanizmus egyrészt a csúcsidőszakbeli fogyasztói magatartás módosításának eszköze kíván lenni (keresleti megközelítés), másrészt pedig megfelelő beruházásokat kíván generálni a termelőlétesítményekben és a kereslet-visszafogási kapacitásokban (kínálati megközelítés).

2.8. **Költségvetés**

(48) A kapacitásgaranciák értékét nem rögzítik hatóságilag, hanem a piac határozza meg. A mechanizmus résztvevői szabadon kereskednek saját elvárásaik, fedezeti stratégiájuk és a rendelkezésükre álló információk alapján.

(49) Habár a mechanizmus decentralizált jellege miatt a költségvetést nehéz megbecsülni, végeztek egy becslést, és ennek során a franciaországi kereslet tekintetében 80 000–95 000 MW általános kapacitáskötelezettséget feltételeztek, biztonsági együtthatóként 0,93-at figyelembe véve. A kereslet a franciaországi kontinentális területek fogyasztásának alakulásától függ, ideértve a villamosenergia-szolgáltatók által végrehajtandó keresletszabályozó intézkedéseket is, amelyek eredményeként az őket érintő egyéni kereslet csökkenhet. Ilyen alapon a kapacitásszolgáltatók kapacitáspiacról származó bruttó jövedelme a 2017 és 2026 közötti időszakban 0 EUR/kW és 30 EUR/kW között lehet, a legmagasabb összegekre pedig azokban az években számíthatnak, amikor új termelési eszközök kiépítése válik szükségessé.

2.9. **Időtartam**

(50) Az első szolgáltatási év 2017. január 1-jén kezdődik. Attól a főszabálytól eltérve, hogy a tanúsításokra a szolgáltatási évet megelőzően négy évvel kerül sor, az első szolgáltatási év (2017) esetében a tanúsítás 2015. április 1-jén kezdődött. Jelenleg, ha a francia hatóságok nem rendelkeznek a mechanizmus megszüntetésének dátumáról, az RTE és a szabályozó mindenképpen elvégzi a francia szabályozásban előírt éves értékelést. Ez adott esetben vagy a mechanizmus felülvizsgálatát eredményezi (például az európai jogszabályok legutóbbi módosításainak való megfelelés céljából) vagy pedig a mechanizmus megszüntetését, ha arra már nincs szükség ([6]).

2.10. **Összesítés**

(51) Az energiáról szóló törvénykönyv L. 121-24. és L. 335-5. cikke úgy rendelkezik, hogy a kapacitásgaranciák értékesítéséből származó nyereséget le kell vonni a felvásárlási kötelezettségről szóló szerződés hatálya alá tartozó (a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia termelői) vagy kiegészítő ellentételezésre jogosult létesítmények teljes közszolgáltatással összefüggő ellentételezéséből, ebbe beleértve a felvásárlási kötelezettség támogatási rendszere tekintetében megállapított és kifizetett más állami támogatásokat is. A termelőkre ezzel analóg módon nem vonatkozik az eltérések elszámolása, ha a tényleges kapacitás kisebb az elsődleges energiaforrás rendelkezésre állásával kapcsolatos bizonytalanság tekintetében tanúsított kapacitásnál ([7]).

([6]) A kapacitásmechanizmusról szóló rendelet 20. cikke előírja, hogy a CRE éves jelentést készít a mechanizmussal kapcsolatban az RTE által folytatott tevékenységekről („Az Energetikai Szabályozási Bizottság egy évvel a kapacitásmechanizmus szabályainak közzétételét követően, majd ezután minden egyes évben az átvitelirendszer-üzemeltető munkája alapján jelentést nyújt be az energiáért felelős miniszternek a kapacitásmechanizmus európai piacon történő integrálásáról. Ez a jelentés információkat tartalmaz arról is, hogy hogyan alakul a piaci szereplőknek a villamosenergia-ellátás biztonságához való hozzájárulásával kapcsolatos szabályozás a szomszédos országokban. A jelentés elemzi a franciaországi kapacitásmechanizmus és az említett országokban alkalmazott rendszerek közötti interakciót. Adott esetben a kapacitásmechanizmus működésének javítására is javaslatot tesz."). Emellett a mechanizmus működési szabályainak elfogadásáról szóló határozat két cikke rendelkezik az RTE által készítendő értékelési jelentésekről (a rendeletben foglaltakon túl): az 5. és a 8. cikk (a külföldi vonatkozásokról, illetve a mechanizmus dinamikus hatásáról).

([7]) Például ha egy szélerőmű karbantartási vagy szerelési problémával küzd, kiegyenlítés hiányában köteles elszámolni az eltéréseket. Ezzel szemben ha nincs szél, akkor az erőmű nem kötelezett az eltérések elszámolására.

3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁHOZ VEZETŐ OKOK LEÍRÁSA

3.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállása

(52) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (143) preambulumbekezdésében már arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés az alábbi okok miatt az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül.

3.1.1. *Az államnak való betudhatóság és az állami forrásokból történő finanszírozás*

(53) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban úgy ítélte meg, hogy állami források átruházására nem csupán a közvetlenül állami költségvetésből vagy állami szervtől származó források átruházása alapján lehet következtetni, hanem akkor is, ha a mechanizmus támogatását a vállalkozások tőkebázisából finanszírozzák, amennyiben (i) az állam lemond a befizetendő állami források beszedéséről, és/vagy (ii) a rendszer keretében bevont pénzügyi források továbbra is állami ellenőrzés alatt maradnak anélkül, hogy szükségszerűen állami vagyonhoz tartoznának.

(54) Az első elemet illetően a francia állam lemond az állami források beszedéséről, mivel a kapacitástanúsítványokat nem értékesíti, hanem ingyen adja át a kapacitásszolgáltatóknak (ahogy az a *NOx-ügyben* ([8]) és a *romániai zöld tanúsítványok ügyében* ([9]) történt).

(55) A második elemet illetően a mechanizmust támogató pénzügyi eszközök állami ellenőrzés alatt maradnak (a *Vent de Colère* ([10]) és az *Essent-ügyhöz* ([11]) hasonlóan), ugyanis: (i) az alapokat az állam által előírt kötelező hozzájárulásokból finanszírozzák, ezért azok az államnak tudhatók be; (ii) az állam határozza meg a kapacitásárat és a tanúsítványok teljes mennyiségét befolyásoló paramétereket (ellátásbiztonsági kritérium és módszertan a piaci referenciaár megállapításához, amely az eltérések elszámolási árának alapja) akkor is, ha ezeket az állam nem ezzel a céllal határozza meg; (iii) az Energetikai Szabályozó Bizottság (CRE) jogosult szankcionálni azokat a szolgáltatókat, amelyek nem tesznek eleget az eltérések elszámolása tekintetében fennálló kötelezettségeiknek; valamint (iv) az állam az átvitelirendszer-üzemeltetőt – RTE – jelölte ki az eltérések alapjának kezelésére.

3.1.2. *Szelektív előny*

(56) A Bizottság szerint az *Altmark-ítélet* ([12]) ebben az esetben nem alkalmazható, mivel a közszolgáltatási kötelezettséget nem határozták meg egyértelműen. A mechanizmussal kapcsolatban számos kötelezettség áll fenn, amelyek az egyes érdekelt felektől függően (erőmű-üzemeltetők, a kereslet-visszafogások szolgáltatói, szolgáltatók) eltérőek. A kapacitásszolgáltatók tanúsítási kötelezettségét nem szabályozzák szigorúan, amennyiben: (i) ez a kereslet-visszafogási kapacitások tekintetében önkéntes, és (ii) a meglévő létesítmények üzemeltetői a tanúsítandó kapacitás szintjét illetően választhatnak.

(57) A kapacitásgaranciák átruházása tehát előnynek és nem egy közszolgáltatási kötelezettség ellentételezésének minősül. Az így nyújtott előny szelektív, mert a mechanizmus csak a kapacitásszolgáltatóknak biztosít támogatást, a gazdaság többi ágazata számára nem.

3.1.3. *A versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(58) A kapacitásmechanizmus a Bizottság szerint érintheti a külföldön letelepedett kapacitásszolgáltatókkal való versenyt (és ezzel együtt a tagállamok közötti kereskedelmet is), amennyiben a Franciaországban letelepedett kapacitásszolgáltatók olyan előnyhöz jutnak, amelyhez a külföldön letelepedett kapacitásszolgáltatók nem juthatnak hozzá, mivel nem kaphatnak tanúsítást.

([8]) C-279/08. P. sz., *Bizottság kontra Hollandia* ügy, (2011) ECLI:EU:C:2011:551.

([9]) SA.37177, *Románia – a zöld tanúsítványok támogatási rendszerének módosítása a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatása érdekében*.

([10]) C-262/12. sz., *Association Vent de Colère! Fédération nationale és társai kontra Ministre de l'Ecologie, du Développement durable, des Transports et du Logement és Ministre de l'Economie, des Finances et de l'Industrie ügy*, (2013) ECLI:EU:C:2013:851.

([11]) C-204/12–C-208/12. sz., *Essent Belgium NV kontra Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt* egyesített ügy, (2014) ECLI:EU:C:2014:2192.

([12]) C-280/00. sz., *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* ügy, (2003) ECLI:EU:C:2003:415.

3.2. **A közös érdekű célkitűzés és a szükségesség**

(59) A francia hatóságok megfelelő termelési kapacitással kapcsolatos aggályai szorosan összefüggnek a csúcsidőszakbeli kereslettel, amely viszonylag rövid ideig tartó szélsőségesen hideg időjárás során lép fel, Franciaországban ugyanis különösen elterjedt az elektromos fűtés.

(60) Az eljárás megindításáról szóló határozat az intézkedés szükségességét az alábbi okok miatt tartotta kétségesnek:

(1) a megfelelő termelési kapacitásról a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata (REGRT-E) által *Scenario Outlook and Adequacy Forecast* (Várható forgatókönyv és megfelelőségi előrejelzés) ([13]) címmel készített értékelés csak 2025 után jelez ellátásbiztonsági problémát;

(2) Franciaország láthatólag nem vizsgálta meg a kapacitásmechanizmus lehetséges alternatíváit, például a csúcsidőszakban a fogyasztás csökkentését eredményező tarifákat sem; valamint

(3) annak ellenére, hogy a létrehozott szabályozási keret a fogyasztás visszafogásának kedvez, és független kereslet-visszafogást biztosít a korábban az inkumbens szolgáltató által kínált kereslet-visszafogás helyett, az RTE nem számít a franciaországi kereslet-visszafogási kapacitás jelentős nettó növekedésére a 2014–2019 közötti időszakban.

3.3. **A támogatás megfelelősége**

(61) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban úgy ítélte meg, hogy a mechanizmus megkülönböztetést valósíthat meg az egyes kereslet-visszafogási kapacitások között. A mechanizmusban elsősorban kétfajta fogyasztás-visszafogás vehet részt: egyrészt az implicit kereslet-visszafogási kapacitás, amely a szolgáltatók kapacitáskötelezettségének a fogyasztók tehermentesítése útján történő csökkentését jelenti, évente 10–15 napon a csúcsfogyasztás óráiban nyert kapacitás mennyiségéig; valamint másrészt az explicit kereslet-visszafogási kapacitás, amelyhez a (nagy) fogyasztóknak vagy aggregátoroknak tanúsíttatniuk kell a fogyasztás csökkentésére való potenciáljukat, és ezt a (nem szükségszerűen csökkentett) kapacitást évente 10–25 napon rendelkezésre kell bocsátaniuk a csúcsfogyasztás óráiban.

(62) A Bizottság ezenfelül az eljárás megindításáról szóló határozatban kifogásolta, hogy a mechanizmust nem nyitják meg minden olyan technológia előtt, amely hozzájárulhat az ellátásbiztonsághoz, úgymint a rendszerösszekötők és/vagy a külföldi kapacitások előtt.

(63) A Bizottság kiemelte továbbá annak kockázatát, hogy az új termelési kapacitások nem vehetnek részt a mechanizmusban, elsősorban azért nem, mert nincsenek megbízható árjelzések a kapacitásgaranciák tekintetében. A Bizottságot különösen az alábbiak aggasztották:

(1) hogy a kapacitásgaranciák érvényességének viszonylag rövid időtartama nem adhat megbízható árjelzést;

(2) hogy a szolgáltatók és különösen az új belépők nem könnyen tudják hosszú távra előre jelezni ügyfélportfóliójuk alakulását;

(3) hogy nincs elegendő ösztönző a piaci szereplők számára arra, hogy az SZÉ-t megelőzően egyensúlyban legyenek; valamint

(4) hogy az eltérések elszámolásának felső határértéke nem tükrözi az új belépők költségeit („*cost of new entry*", a továbbiakban: CONE).

3.4. **Arányosság**

(64) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban jelezte annak kockázatát, hogy a mechanizmus egyes kapacitásszolgáltatók túlkompenzálását eredményezheti, elsősorban az alábbiak miatt:

(1) a fogyasztás szolgáltatók által történő túlbecslésének kockázata – ez a kockázat akkor áll fenn, ha a szolgáltatók egyedi kapacitáskötelezettségei nem eléggé egyértelműek;

(2) az átláthatóság hiányának lehetősége a kapacitásárak meghatározása során, különösen a tőzsdén kívüli ügyletek és a csoporton belüli ügyletek potenciálisan nagy száma miatt, ami torzíthatja az árjelzést, és túlkompenzáláshoz vezethet;

([13]) A Bizottság a 2015. évi kiadásra hivatkozik, amely itt elérhető: https://www.entsoe.eu/Documents/SDC%20documents/SOAF/150630_SOAF_2015_publication_wcover.pdf.

(3) a mechanizmusban való részvétel korlátozása (a külföldi kapacitások kizárása, továbbá megkülönböztetés a kereslet-visszafogások egyes szolgáltatói között);

(4) az EDF piaci ereje – annak lehetősége, hogy eladóként mesterségesen növeli a kapacitásgaranciák értékét, ugyanakkor pedig saját értékesítési részlegében alacsony árakat alkalmaz. A Bizottság konkrétabban három mögöttes kockázatot határozott meg: a kapacitások visszatartásának kockázata, a kapacitásgaranciák visszatartásának kockázata és az „árprés" kockázata.

3.5. **A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások elkerülése**

(65) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban több problémát is megállapított a lehetséges versenytorzulás vonatkozásában, úgy a termelés, mint a villamosenergia-ellátás szintje tekintetében.

(66) A Bizottság aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a tájékozottság terén jelentős aszimmetriák mutatkoznak. A vertikálisan integrált nagy szolgáltatók, különösen azok, amelyek már jelen vannak a franciaországi piacon, előnyhöz juthatnak, mivel jóval alaposabban ismerik a piacot, különös tekintettel a kapacitások rendelkezésre állására, az ellátási követelményekre és az árakra. Vagyis helyzetükből adódóan megbízhatóbb előrejelzéseket tudnak tenni, és hatékonyabban tudják teljesíteni a mechanizmussal kapcsolatos kötelezettségeket.

(67) A tájékozottsági aszimmetria további következményeként az új belépők valószínűleg nehezebben tudják jövőbeli ügyfélportfóliójukat megbecsülni, holott ez a becslés elengedhetetlen a kapacitásgarancia-igény kiszámításakor.

(68) A Bizottság aggályainak adott hangot amiatt is, hogy egy inkumbens piacvezető szolgáltató visszatarthatja a kapacitásokat.

(69) A Bizottság felvetette annak kockázatát is, hogy egy inkumbens piacvezető szolgáltató visszatarthatja a kapacitásokat.

(70) A Bizottság emellett rámutatott az inkumbens szolgáltató részéről az árak útján megvalósított versenykorlátozó gyakorlat (árprés, kiszorító árazás) kockázatára.

(71) A Bizottság hangsúlyozta, hogy a kapacitásokkal kapcsolatos hosszú távú árjelzések hiánya miatt felmerül az új belépők belépése előtti akadályok megteremtésének vagy megerősítésének kockázata. Az új belépők hosszú távú beruházásaihoz fontos, hogy az árak bizonyos fokig több évre előrejelezhetők legyenek, ami az egy évre tanúsított garanciák jellegéből adódóan nem biztosítható.

(72) A Bizottság újból hangsúlyozta álláspontját a mechanizmuson belüli korlátozott versennyel kapcsolatosan, ami bizonyos típusú kapacitásszolgáltatók (külföldi kapacitások, továbbá megkülönböztetés a kereslet-visszafogási kapacitások szolgáltatói között) mechanizmusból való kizárása miatt áll fenn.

4. **AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI ÉS FRANCIAORSZÁG ÉSZREVÉTELEI**

(73) A Bizottság 18 választ kapott érdekelt felektől – a francia államon, az RTE-n és a CRE-n kívül – az eljárás megindításáról szóló határozat konzultációs időszakában. Egy fél csak a kijelölt időszak lejártát követően válaszolt.

(74) Az egyes észrevételeket az alábbiakban tematikusan csoportosítjuk. Ezeket az intézkedés értékelésekor továbbítják, azonban arra kifejezett hivatkozást nem tartalmaznak.

4.1. **Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállása**

(75) A válaszadók nem képviseltek egységes álláspontot a mechanizmus esetében a támogatás fennállását illetően. A válaszadók fele szerint az intézkedés kifejezetten vagy hallgatólagosan állami támogatásnak minősül, ám a Bizottság érveire e tekintetben nem reagáltak; a válaszadók másik fele szerint a mechanizmus nem minősül állami támogatásnak, az alábbi okok miatt.

(76) Két válaszadó kifejezetten hivatkozott a francia Államtanács (Conseil d'Etat) 2015. október 9-i 369417. határozatára (fellebbezés az Energia-kiskereskedők Nemzeti Szövetsége [Association Nationale des Opérateurs Détaillants en Énergie, ANODE] ([14]) részéről), amelyben az Államtanács úgy ítélte meg, hogy a kapacitásmechanizmusra nem jellemzőek az állami támogatás sajátosságai). A francia hatóságok emellett az Államtanács ugyanerre az ügyre vonatkozó következtetéseire ([15]) is hivatkoztak.

(77) A francia hatóságok érvei az intézkedés állami támogatásnak való minősülését illetően az eljárás megindításáról szóló határozatban már említett érvekkel együttesen értelmezendők.

(78) A francia hatóságok úgy döntöttek, hogy részt vesznek az Európai Bizottsággal a részletes vizsgálati eljárásban, azonban nem ezekre az elemekre támaszkodnak, hanem olyan intézkedéseket igyekeznek javasolni, amelyek biztosítják a kapacitásmechanizmus összeegyeztethetőségét a belső piaccal, tekintet nélkül arra, hogy állami támogatásról van-e szó. A teljesség kedvéért mindenesetre az alábbiakban közöljük Franciaország érveit az állami támogatásnak való minősülést illetően.

4.1.1. *Az államnak való betudhatóság és az állami forrásokból történő finanszírozás*

4.1.1.1. Az érdekelt felek észrevételei

(79) Két kereslet-visszafogási aggregátor, két vertikálisan integrált villamosenergia-vállalat és a Francia Villamosenergia Unió úgy ítélte meg, hogy az intézkedést nem állami forrásokból finanszírozzák. Ezek a válaszadók konkrétan úgy ítélték meg, hogy a kérdéses alapok átruházására közvetlenül és kizárólag a piaci szereplők között kerül sor; az eltérések elszámolására elkülönített alapnak az RTE nem birtokosa és felette nem rendelkezik.

(80) Továbbá a válaszadók szerint az említett források kezelésére alkalmazandó szabályok azokkal a szabályokkal összemérhetők, amelyek az „eltérések kiigazításának" kezelését az energiapiac egyensúlyát biztosító rendszer keretében meghatározzák.

(81) Az EDF szerint továbbá a francia állam szerepe a mechanizmust illetően olyan egyedi szabályozási keretnek a meghatározására korlátozódik, amelyben csak piaci szereplők aktívak. Az EDF szerint a francia állam a kapacitásmechanizmus létrehozásával tulajdonképpen állami hatóságként meglévő előjogait használja, és piacszabályozóként lép fel.

(82) Az EDF szerint továbbá a kapacitásmechanizmus egyértelműen más, mint a Bizottság kontra Hollandia („*NOx*"-) ügyben ([16]) vitatott rendszer, amelyben a holland állam tényleges „szennyezési jogokat" biztosított, lehetővé téve a szankciófizetés elkerülését, és a jogokhoz az állam által történő kibocsátástól kezdve piaci értéket rendelt. A tanúsítványoknak ezért a francia állam és a kapacitásszolgáltatók viszonylatában nincs értéke.

4.1.1.2. Franciaország észrevételei

(83) A francia hatóságok szerint az állam nem rögzíti a kapacitásgaranciák árát és így azt a jövedelmet sem, amelyet a kapacitásszolgáltatók a tanúsítványaik értékesítéséből szereznek. Az állam a piacon kínált termékek mennyiségébe nem avatkozik be. Egy decentralizált mechanizmus esetében ezzel ellenkezőleg a piac határozza meg a tanúsítványok árát és mennyiségét. A kapacitásmechanizmussal kapcsolatos pénzügyi mozgásokra így a piaci szereplők között kerül sor és nem állami ellenőrzés mellett.

(84) A francia hatóságok emellett úgy ítélik meg, hogy az eltérések elszámolásának kifizetésével kapcsolatos pénzügyi mozgások a rendszeren belül egyáltalán nem számottevőek (tekintettel a beszerzési piac kiegyenlítési ösztönzőire), és nem tekinthetők állami forrásnak, sem pedig állami ellenőrzés alatt állónak. A kapacitásmechanizmus vonatkozásában előírt eltéréselszámolás ugyanolyan modell szerint történik, mint amilyen Európában az energiapiaci eltérések elszámolására (*electricity balancing settlement mechanisms*) jelenleg hatályban van.

([14]) Az ANODE a franciaországi alternatív szolgáltatók szövetsége.
([15]) Az Államtanács 9–10. egyesített alszekciója által 2015. október 9-én hozott határozat.
([16]) C-279/08. sz. ügy; lásd még a 8. lábjegyzetet. A Bizottság erre az ügyre az eljárás megindításáról szóló határozat (108) preambulumbekezdésében hivatkozott.

(85) A francia hatóságok továbbá azt állítják, hogy a mechanizmus inkább a *PreussenElektra*-ügyben ([17]) vitatott mechanizmushoz hasonlít, mintsem a *Vent de Colère* ([18]) és az *Essent*-ügyben ([19]) vitatottakhoz. A kapacitásmechanizmus – a *PreussenElektra*-ügyhöz hasonlóan és a *Vent de Colère*-üggyel szemben – nem rendelkezik ellentételezési mechanizmusról a szolgáltatók számára. Az *Essent*-üggyel szemben pedig (i) a pénzügyi mozgások mindenkor a piaci szereplőkhöz (szolgáltatók és kapacitásszolgáltatók) kötődnek; (ii) a pénzügyi mozgások nem adózással függnek össze. Az állami források megléte annál is inkább vitatható, mivel a *PreussenElektra*-üggyel szemben a kapacitásgaranciáknak nincs rögzített minimálára.

(86) Emellett a hatóságok szerint a kapacitásgaranciák átruházása nem tekinthető állami forrásról való lemondásnak. Az állam semmilyen forrásról sem mond le, mert a kapacitásgaranciák piaci értéke vagy (i) a mögöttes eszköz saját értékéből vagy pedig (ii) kibocsátáskori hiányukból származik. Ez a két elem kívül esik az állam hatáskörén, és megkülönbözteti ezt az ügyet a *NOx*-ügyektől és a *romániai zöld tanúsítványok* ügyétől, ahol a tanúsítványokat árverésen lehetett értékesíteni, illetve minimumértékük volt.

(87) Végül Románia ügyében a törvény kifejezetten arra kötelezi a szolgáltatókat, hogy a zöld tanúsítványok beszerzési árát hárítsák át a fogyasztókra. Az Európai Unió Bírósága (EUB) hasonlóan érvelt a Vent de Colère ügyben, ahol a szolgáltatók csak pénzügyi közvetítőként működnek (a villamosenergia-közszolgáltatáshoz való hozzájárulás ([20]), amellyel többletköltségeik ellentételezése biztosítható). A franciaországi mechanizmus ügyében ezzel szemben a szolgáltatók szabadon megválaszthatják, hogyan hárítják át a költségeket a fogyasztókra. Egyetlen mechanizmus sem biztosítja, hogy a szolgáltatókat a kapacitásgaranciák megvásárlásával kapcsolatos többletköltségekért ellentételezik.

4.1.2. *Szelektív előny*

4.1.2.1. Az érdekelt felek észrevételei

(88) Egy főleg Franciaországban tevékenykedő nagykereskedő vállalat az EDF-fel együtt úgy ítéli meg, hogy a mechanizmus közszolgálati kötelezettséget jelent, és a Bizottság által az új írországi kapacitásra irányuló ajánlati felhívásról szóló, N475/2003. sz. ügyben hozott határozatra hivatkozik ([21]).

(89) Az EDF szerint ha a tanúsítási művelet rendelkezésre állási kötelezettségnek felel meg, az a kapacitásszolgáltatók által nyújtott szolgáltatás ellentételezése és nem térítésmentesen juttatott állítólagos előny.

(90) Az EDF és egy másik vertikálisan integrált villamosenergia-vállalat úgy tekinti továbbá, hogy a kapacitásmechanizmus nem juttatja szelektív előnyhöz a kapacitásszolgáltatókat. Úgy vélik, hogy a mechanizmus különféle szereplői egyforma tényleges és jogi helyzetben vannak, és teljesen egyenlő elbánásban részesülnek: a felhasznált technológiától függetlenül ugyanolyan módon részesülnek ellentételezésben. Termékköre alapján egyetlen szolgáltató sem juthat tehát előnyhöz.

(91) Az EDF szerint téves az az állítás, hogy ez az úgynevezett előny szelektív, olyan alapon, hogy a kapacitásmechanizmus „csak a kapacitásszolgáltatóknak biztosít támogatást, a gazdaság többi ágazata számára nem". A Bizottság ezzel nem vette figyelembe a kapacitásmechanizmus sajátosságait (*market-wide* [az egész piacra kiterjedő] és *technology neutral* [technológiasemleges]), ahogy az EUB ítélkezési gyakorlata tette, a Bíróság ugyanis egy intézkedés szelektív jellegét hasonló tényleges és jogi helyzetben lévő más vállalkozásokhoz viszonyítva értékelte.

4.1.2.2. Franciaország észrevételei

(92) Először is a hatóságok szerint a tanúsítványoknak a kapacitásmechanizmus keretében történő kiosztása valóban a villamosenergia-rendszeren belüli magas fogyasztás vagy feszültség időszakaiban való rendelkezésre állásra irányuló kötelezettségvállalás ellentételezése.

([17]) C-379/98. sz., *PreussenElektra AG kontra Schleswag AG – a Windpark Reußenköge III GmbH és Land Schleswig-Holstein* (2001) ECLI:EU:C:2001:160.
([18]) C-262/12. sz. ügy; lásd még a 10. lábjegyzetet.
([19]) C-204/12–C-208/12. sz. egyesített ügyek; lásd még a 11. lábjegyzetet.
([20]) A villamosenergia-közszolgáltatáshoz való hozzájárulás (contribution au service public de l'électricité, CSPE) a franciaországi villamosenergia-fogyasztókra kirótt adó jellegű illeték, amely a piaci szereplőknek a villamosenergia-közszolgáltatásról szóló törvényben előírt kötelezettségeik miatt felmerült többletköltségeit kívánja ellentételezni.
([21]) http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137628/137628_485545_28_2.pdf.

(93) Másodszor a francia hatóságok úgy értékelik, hogy a közszolgáltatási kötelezettséget megfelelően definiálták. A kereslet-visszafogások tanúsításának opcionális jellege elősegíti ezeknek a kapacitásmechanizmusban való részvételét. A termelőlétesítmények tanúsítási eljárásának kötelező mivolta nem érinti a közszolgáltatási kötelezettség konkrét jellegét: a CRE kiszabhatja a szükséges szankciókat a piac manipulálására tett kísérlet esetén, különösen akkor, ha a piaci szereplő alulbecsüli kapacitásait, hogy kapacitásgaranciái árát felfelé nyomhassa.

(94) mivel a kapacitásmechanizmus technológiasemleges, a hatóságok szerint nem biztosít szelektív előnyt egyetlen termelési vagy kereslet-visszafogási technológia számára sem.

(95) Franciaország szerint a Bizottság álláspontjából – amely láthatólag abból indul ki, hogy a kapacitásmechanizmus szelektív, amennyiben csak a kapacitásszolgáltatókra (és a gazdaság más ágazataira nem) irányul – az következik, hogy bármilyen ágazati intézkedés jellegéből adódóan szelektív.

4.1.3. *A versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

4.1.3.1. Az érdekelt felek észrevételei

(96) E tekintetben egyetlen válaszadó sem tett észrevételt.

4.1.3.2. Franciaország észrevételei

(97) A francia hatóságok úgy ítélik meg, hogy a kapacitásmechanizmus nem befolyásolja a villamosenergia-piacot – sem nemzeti szinten, sem a szomszédos országokkal való interakciók során –, és az a továbbiakban is változatlanul működik. Konkrétabban úgy vélekednek, hogy a kapacitáspiac az azonnali piacokon nem módosítja a villamos energia árát.

4.2. **A közös érdekű célkitűzés és a szükségesség**

4.2.1. *Az érdekelt felek észrevételei*

(98) A válaszadók véleménye általában az, hogy a mechanizmusra szükség van, és hogy annak szerves részének kell lennie a piacszervezésnek. Mindössze három válaszadó vitatja az intézkedés szükségességét, a következő okokból:

(1) az RTE által 2015 folyamán a termelési kapacitások megfelelőségéről elvégzett elemzés nem jelez szolgáltatáskiesési problémát;

(2) Franciaországban jelenleg túlkapacitás van, amit alátámaszt az a tény, hogy a tanúsított kapacitás mennyisége 2017-re meghaladja a csúcsfogyasztás esetén szükséges kapacitást; valamint

(3) a fogyasztás az elmúlt évek folyamán csökkent, a csúcsfogyasztás pedig stabil (az RTE korábban növekedést jelzett előre a csúcsfogyasztásban).

4.2.2. *Franciaország észrevételei*

4.2.2.1. Az ellátásbiztonság tekintetében

(99) A hatóság szerint az RTE legutóbbi vizsgálatai ellátásbiztonsági mutatót határoztak meg, és szolgáltatáskiesési kockázatot állapítottak meg: az RTE legutóbbi előrejelzése, amelyet a mechanizmus hatálybalépését megelőzően (2014-ben) készítettek, 2016–2017 telére legfeljebb 2 GW hiányt jelzett a referencia-forgatókönyvben. Ezt a hiányt 2017–2018 telére vonatkozóan a 2015. évi előrejelzésben – a mechanizmus bevezetéséből adódó jelzésnek köszönhetően – 200 MW-ra csökkentették. Ezeket az elemzéseket az ötoldalú energiaügyi fórum elemzései megerősítik majd.

(100) Ugyanakkor az REGRT-E által végzett megfelelőségi vizsgálat (*Várható forgatókönyv és megfelelőségi előrejelzés*) alapja determinisztikus módszertan volt: a hideghullámok és a termoszenzibilitás miatti csúcsfogyasztást az értékelésben nem modellezték. Az eredmények eltéréseit ezek a módszertani különbségek okozzák. A célmódszertan

alkalmazása, amelyre az REGRT-E törekszik, mérsékeli majd a különféle előrejelzések közötti eltéréseket. E tekintetben az REGRT-E által 2016-ban közzétett *Mid-Term Adequacy Forecast* (Időközi megfelelőségi előrejelzés) ([22]), amely a valószínűségi módszertan alkalmazásának első változata, összeegyeztethető a PLEF és az RTE vizsgálati eredményeivel.

(101) A franciaországi kapacitásmechanizmus célja – szemben azzal, amit a Bizottság láthatóan sugall – nem egy esetleges pénzhiány megoldása, hanem a francia villamosenergia-rendszer ellátásbiztonságának garantálása volt (különösen csúcsfogyasztás idején), és azon erőforrások rendelkezésre állását jutalmazza, amelyek pusztán az energiapiacon kielégítő módon nem ellentételezhetők.

(102) Franciaország a kapacitásmechanizmus mellett több intézkedést is végrehajt: rendszerösszekötő projektek; a szabályozott tarifáknak és a nyilvános villamosenergia-átviteli és -elosztó rendszerek használati díjainak a felülvizsgálata a hiány megfelelőbb tükrözése érdekében; a kereslet-visszafogási kapacitások fejlesztése (pl. a villamosenergia-piacok szabályozási keretének olyan módon történő alakításával, hogy a kereslet-visszafogás valamennyi mechanizmusban részt vehessen, továbbá a kapacitásaggregálás műszaki és versenyjogi akadályainak felszámolása és az okos mérőórák alkalmazása útján); a megújuló energiák használata stb.

(103) Az RTE időközben közzétette a termelési kapacitás megfelelőségére vonatkozó 2016. évi értékelését. A hatóságok szerint az RTE legutóbbi előrejelzése nem változtat a francia hatóságok elemzésén. Sőt inkább alátámasztja azt, mert szintén azt igazolja, hogy Franciaország ellátásbiztonsága a jövőben egyes hőerőművektől (különösen a kombinált ciklusú gázüzemű erőművektől) és a fogyasztás visszafogásától függ, vagyis a kapacitásmechanizmus végrehajtására leginkább érzékeny ágazatoktól.

3. ábra

A szolgáltatáskiesés mutatói magas hőmérsékleti és alacsony hőmérsékleti forgatókönyv esetén

		2016–17	2017–18	2018–19	2019–20	2020–21
Magas hőmérsékleti forgatókönyv	Várható energiaszolgáltatás-kiesés	2,0 GWh	1,4 GWh	2,5 GWh	2,7 GWh	0,8 GWh
	Várható hiánygyakoriság	0 h 45	0 h 30	1 h 00	0 h 45	0 h 15
	Kapacitási határérték vagy kapacitáshiány	4 700 MW	5 400 MW	3 600 MW	3 700 MW	6 600 MW
Alacsony hőmérsékleti forgatókönyv	Várható energiaszolgáltatás-kiesés	8,6 GWh	13,4 GWh	26,5 GWh	26,2 GWh	7,6 GWh
	Várható hiánygyakoriság	2 h 30	3 h 45	6 h 45	6 h 15	2 h 15
	Kapacitási határérték vagy kapacitáshiány	600 MW	– 700 MW	– 2 500 MW	– 2 400 MW	900 MW

Forrás: RTE, 2016. évi előrejelzés.

(104) Az RTE szerint a 2016. évi előrejelzésben ismertetett hőmérsékleti forgatókönyvek közül (lásd: 3. ábra) kapacitásmechanizmus hiányában az alacsony hőmérsékleti forgatókönyv tartandó meg. Az alacsony hőmérsékleti forgatókönyvben egyes eszközök bezárása is szerepel, különösen azoké, amelyek üzemeltetői a kapacitásmechanizmus végrehajtásáig egyelőre elhalasztották a bezárást. A magas hőmérsékleti forgatókönyv ezzel szemben – gazdasági megfontolásoktól függetlenül – valamennyi meglévő erőmű megtartásával számol, ami a hatóságok szerint tehát aligha valósulhat meg.

([22]) Elérhető az alábbi címen: https://www.entsoe.eu/outlooks/maf/Pages/default.aspx.

(105) Így alacsony hőmérsékleti forgatókönyv esetén az élelmiszer-biztonságot 2017–2018 telétől kezdve fenyegeti kockázat, ha átlagos telet tekintünk referenciának. Az RTE emellett, továbbra is az alacsony hőmérsékleti forgatókönyvből kiindulva, kiszámította a várható szolgáltatáskiesést az elkövetkező öt télre, szélsőséges telet és hideghullámot szimulálva. A számítási eredményeket a 4. ábra ismerteti.

4. ábra

Várható szolgáltatáskiesés szélsőségesen hideg télen (órában)

	2016–17	2017–18	2018–19	2019–20	2020–21
Várható szolgáltatáskiesés	5–15	8–21	16–36	14–34	5–13

Forrás: RTE.

(106) A számításból kiderül, hogy a várható szolgáltatáskiesés minden esetben meghaladja a Franciaország által elfogadott szolgáltatáskiesési kritériumot, vagyis az évente 3 óra átlagos időtartamú várható szolgáltatáskiesést. Meg kell jegyezni, hogy a franciaországi kapacitásmechanizmus pontosan szélsőséges telek esetén kíván biztosítékot nyújtani.

4.2.2.2. A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott egyéb kifogásai

(107) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (164) preambulumbekezdésében emlékeztetett arra, hogy a Versenyhatóság javasolta az állami villamosenergia-átviteli és -elosztó rendszerek használati díjának (TURPE) órás-szezonális alapú bevezetését, megkülönböztetést téve elsősorban a csúcsfogyasztási és az azon kívüli időszakok között, hogy szimulálható legyen az ipari fogyasztók keresletcsökkentése a csúcsfogyasztás időszakában. Franciaország megerősítette, hogy a TURPE már most is órás-szezonális alapú, és az árakat az évszak, a hét napja és/vagy a nap órája szerint differenciálják.

(108) Végül a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (153) preambulumbekezdésében úgy ítélte meg, hogy nem eléggé egyértelműek a *de-rating* (teljesítménycsökkentési) tényezők (az opcionális normatív tanúsítási rendszerben). Franciaország kifejtette, hogy ebben az opcionális normatív tanúsítási rendszerben a tanúsított kapacitás szintje (niveau de capacité certifié, NCC) megfelel a létesítmény által valamennyi korábbi évben a CSI2 időszakban nyújtott átlagos teljesítménynek, megszorozva azt az ágazati hozzájárulás együtthatójával (avagy a *de-rating* tényezővel). Ezek a hozzájárulási együtthatók (85 % a vízerőművek, 70 % a szélerőművek és 25 % a naperőművek esetében) azt a tényt tükrözik, hogy az alternatív szektorok létesítményei esetében a CSI2 időszakában való átlagos rendelkezésre állás nem tükrözi teljes mértékben e létesítményeknek a szolgáltatáskiesés kockázata csökkentéséhez való hozzájárulását, az alábbiak miatt: (i) a létesítmény rendelkezésre állása és a rendszer-túlfeszültség előfordulásai közötti összefüggés (amely ellenőrizhető kapacitás esetében nem áll fenn) és (ii) nem állandó rendelkezésre állási profil a CSI2 időszakában (az ellenőrizhető kapacitások rendelkezésre állási profilja állandó), amely azért lényeges tényező, mert a szolgáltatáskiesés valószínűségi tényezője a CSI2 időszakban nem egységes. A 2017., 2018. és 2019. szolgáltatási évekre vonatkozó ágazati hozzájárulási együtthatót az RTE előrejelzésének forgatókönyveiből kiindulva számították ki, nagy számú statisztikai sorozat alapján.

4.3. **A támogatási intézkedés megfelelősége**

4.3.1. *Megkülönböztetés a kereslet-visszafogási kapacitások között*

4.3.1.1. Az érdekelt felek észrevételei

(109) A válaszadók többsége említést tett az implicit és az explicit kereslet-visszafogások közötti állítólagos megkülönböztetésről. Többségük (5) szerint a mechanizmus inkább az explicit kereslet-visszafogásoknak kedvez, mivel az implicit kereslet-visszafogást aktiválási kötelezettség terheli, amit nagyon korlátozónak tekintenek. Két válaszadó megjegyezte, hogy az elfogadott ellátásbiztonsági kritérium szerint egy kereslet-visszafogási kapacitást tízévenként mindössze egy alkalommal kell aktiválni (mivel a mechanizmus tízévenkénti téli csúcsfogyasztásból indul ki).

Úgy tekintik tehát, hogy a CSI2 óráinak száma (az explicit kereslet-visszafogás rendelkezésre állása) tízszer nagyobb kellene, hogy legyen a CSI1 óráinak számánál (az implicit kereslet-visszafogás tényleges végrehajtása). Két ellenkező álláspontot képviselő válaszadó arra mutatott rá, hogy véleményük szerint az implicit kereslet-visszafogás feltételei előnyösebbek, az explicit kereslet-visszafogások szolgáltatóinak ugyanis viselniük kell a tanúsítás költségeit. Két válaszadó szerint a francia hatóságok tisztességes egyensúlyt teremtettek a kétfajta kereslet-visszafogás szolgáltatóinak kötelezettségei között.

4.3.1.2. Franciaország észrevételei

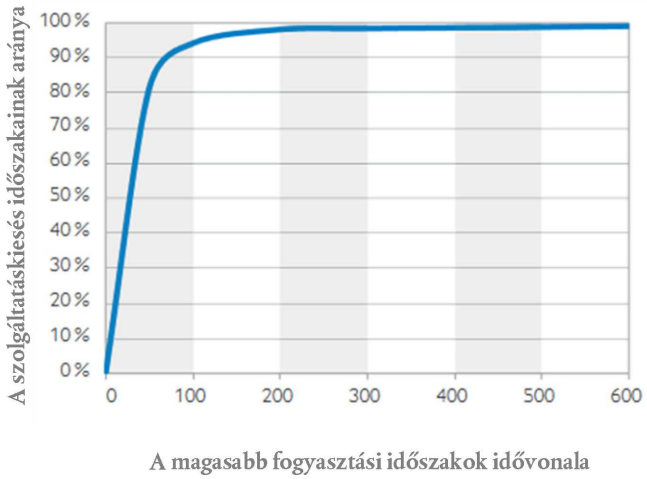
(110) Franciaország azzal védekezett, hogy rámutatott a kétfajta kereslet-visszafogás szolgáltatóinak kötelezettségeiben mutatkozó eltérésekre. Állítása szerint pontosan azért van szükség eltérő feltételekre, hogy a mechanizmusban mindkét típusú kapacitás részt vehessen. Konkrétan, mivel az implicit kereslet-visszafogás ellentételezése megterhelőbb (aktiválás kontra rendelkezésre állás), logikus, hogy felhasználási napjainak száma (CSI1 napok) kisebb, mint az explicit kereslet-visszafogás szolgáltatójának rendelkezésre állására előírt napok száma.

(111) Egyes érdekelt feleket az aggasztott, hogy elképzelhető, hogy a CSI2 időszak időtartamát – habár meghaladja a CSI1 időtartamát – alulméretezték. Franciaország szerint a CSI1 és CSI2 időszakok időtartamának megállapítása bonyolult kérdés, és kompromisszum nélkül nem megoldható. Az RTE vizsgálatokat végzett egy kielégítő kompromisszum megtalálása érdekében, és ezek eredményeit a *Kísérő jelentés a kapacitásmechanizmus szabályozására vonatkozó javaslathoz* című dokumentum (2014) ismerteti.

(112) Összefoglalva: a francia hatóságok a magasabb fogyasztás időszakainak megállapítása érdekében (lásd alább: 5. ábra) és hogy ugyanakkor meg lehessen határozni a kereslet-visszafogásba bevonható fogyasztóknak a szolgáltatáskiesés kockázatának csökkentésében való részvételét, úgy döntöttek, hogy a CSI1 időszakra megtartják a 100–150 órás volumetriát.

5. ábra

A szolgáltatáskiesés és a magasabb fogyasztási időszakok közötti összefüggések

Forrás: RTE, Kísérő jelentés a kapacitásmechanizmus szabályozására vonatkozó javaslathoz (2014), 139. o.

(113) Franciaország szerint a CSI2 mindenképpen hosszabb kell, hogy legyen a CSI1-nél (az aktiválás ugyanis megterhelőbb a rendelkezésre állásnál), a CSI2 azonban nem lehet túl hosszú, hogy ne helyezzen bizonyos szektorokat, különösen a kereslet-visszafogást méltánytalanul hátrányos helyzetbe. Az említett RTE-vizsgálatban azt állapították meg, hogy a magasabb fogyasztás 300 órája magában foglalja a szolgáltatáskiesési órák 99 %-át, és hogy ezért a 100–300 órányi magasabb fogyasztást magában foglaló, célzott CSI2 időszak meghatározása következetes döntés volt az explicit kereslet-visszafogási kapacitások szolgáltatáskiesési kockázathoz való hozzájárulásának megfelelő megbecsülése szempontjából.

(114) A francia hatóságok e 100–300 órán belül a 250 óra mellett döntöttek. Ez lehetővé teszi (i) a szolgáltatáskiesési órák majdnem 99 %-ának fedezését (lásd az 5. ábrát), és így a szolgáltatáskiesés kockázatának fedezése a meghatározott legfeljebb 300 órához képest nem jelent problémát, (ii) az explicit fogyasztáscsökkentések rendelkezésre állásának növelését más szektorokhoz képest ([23]). A francia hatóságok az ellátásbiztonság változatlan szintjének biztosítása érdekében a CSI2 időszakot azért határozták meg legfeljebb 250 órában, hogy maximalizálható legyen az explicit kereslet-visszafogások hozzájárulása a szolgáltatáskiesés kockázatának változatlan mértékű fedezéséhez.

(115) A CSI2 időszaknak a CSI1 időszakhoz képest tízszeres időtartamra növelése azt jelentené, hogy a termelési és a kereslet-visszafogási eszközök rendelkezésre állása 1 000–1 500 óra lenne. A hosszú távú kereslet-visszafogási kapacitások rendelkezésre állásával kapcsolatos kötelezettségek miatt a rendelkezésre állási kötelezettség növelése azzal járna, hogy az említett kapacitásoknak csökkenteniük kellene a kapacitásmechanizmus tekintetében meglévő hasznosítási potenciáljukat. 100 MW ipari kereslet-visszafogás, amely több mint száz órán át képes, azonban több mint ezer órán át nem képes rendelkezésre állni, ez esetben 20 MW hőtermelésnek feleltethető meg, bár a vizsgálatok szerint ennek a szolgáltatáskiesés kockázata csökkentéséhez való hozzájárulása 90 MW hőtermelésnek felel meg. A francia hatóságok ebből adódóan, továbbá a kapacitásszolgáltatók és a termelők közötti tisztességes verseny biztosítása érdekében úgy döntöttek, hogy a CSI2 időszak időtartama ne legyen tízszer hosszabb a CSI1 időszaknál, és hogy a CSI2 időszak célzott legyen.

(116) A francia hatóságok emellett emlékeztetnek arra, hogy a kapacitásmechanizmus szerint a kapacitások rendelkezésre állását ellenőrizni kell (spontán aktiválás hiányában), ami lehetővé teszi annak biztosítását, hogy a rendelkezésre állási kötelezettség és az aktiválási kötelezettség között ne álljon fenn „talált pénz” hatás.

(117) A francia hatóságok ugyanakkor nem zárkóznak el a szabályokban jelenleg meghatározottaktól eltérő értékek megállapításától, ám véleményük szerint a jelenlegi keret tisztességes egyensúlyt biztosít a kereslet-visszafogások független szolgáltatói és a szolgáltatók között. Úgy vélekednek tehát, hogy a CSI1/CSI2 arányt az első szolgáltatási években változatlanul kell hagyni. Ennek értékét felül lehet vizsgálni, amennyiben a küldött jelzések nem elég megbízhatóak, és ez az értékelés szerepelhet a kapacitáspiac működésének értékelésében.

4.3.2. *A külföldi kapacitások kizárása*

4.3.2.1. Az érdekelt felek észrevételei

(118) Az eljárás megindításáról szóló határozatra reagáló észrevételekben a piaci szereplők körében széles körű konszenzus mutatkozik azt illetően, hogy a franciaországi mechanizmust fokozatosan meg kell nyitni (a mechanizmus 2017 januárjában történő bevezetésének veszélyeztetése nélkül) a külföldi kapacitások előtt.

4.3.2.2. Franciaország észrevételei és az általa javasolt megoldások

(119) Franciaország válaszában kifejezetten arra tett javaslatot, hogy a külföldi kapacitásokat hibrid modell szerint venné figyelembe, amely a külföldi rendszerösszekötőket, továbbá a külföldi termelési és kereslet-visszafogási kapacitásokat egyaránt ellentételezné. E javaslat szerint a külföldi rendszerösszekötők vagy külföldi kapacitások a hiánytól függően részesülhetnek a legmagasabb ellentételezésben.

(120) A külföldi termelési és kereslet-visszafogási kapacitásoknak a javaslat szerint rendszer-összekötési jegyeket kell kapniuk a tanúsításhoz, és ezután kapacitásgaranciáikat fel kell ajánlaniuk a franciaországi kapacitáspiacon.

(121) A jegyeket államhatáronként adják ki, a külföldi tagállamoknak a franciaországi ellátásbiztonsághoz való hozzájárulása alapján. Ezeket a jegyeket ezután minden egyes határ esetében árverésre bocsátják. A Franciaországgal egy rendszerösszekötővel összekapcsolt külföldi ország valamennyi termelési és kereslet-visszafogási kapacitása részt vehet a rendszer-összekötési jegyek árverésén az említett rendszerösszekötőnek megfelelően. Az árverésre a -1 szolgáltatási évben (a továbbiakban: SZÉ-1) kerül sor. A rendszer nem zárja ki a franciaországi mechanizmus

([23]) Az RTE a szabályozás kísérő jelentésében hangsúlyozta, hogy a legtöbb termelési szektort nem érinti, hogy a CSI2 időtartama 200, 250 vagy 300 óra, ezzel szemben a kereslet-visszafogások érzékenyek erre a döntésre, és a szolgáltatáskiesés kockázatához való hozzájárulásukat befolyásolná egy magasabb rendelkezésre állási sáv.

keretében szerződött kapacitásokat az Európai Unió más kapacitásmechanizmusaiban való egyidejű részvételből. Ezzel összefüggésben szükség lehet tehát az érintett államokkal partnerségben a nyújtott szolgáltatás ellenőrzési és értékelési rendszerének meghatározására.

(122) A külföldi termelési vagy kereslet-visszafogási kapacitások a rendszer-összekötési jegyek birtokában tanúsítványt és kapacitásgaranciákat kaphatnak. E kapacitásgaranciákat ezt követően értékesíthetik a franciaországi kapacitáspiacon.

(123) A francia hatóságok egyoldalúan vállalják a fent említett „pragmatikus hibrid" megoldás végrehajtását, vagyis azt, hogy a szabályozási keretben szerepeltetik a szomszédos tagállamokban található létesítmények franciaországi kapacitásmechanizmusban való nyílt részvételének lehetőségét, a rendszerösszekötők elegendő tranzitkapacitásának megléte esetén. Ez a szabályozási keret ugyanakkor előírja az érintett tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőinek ([24]) beleegyezését, a mechanizmus végrehajtásához szükséges tanúsítási eljárás és ellenőrzések végrehajtását lehetővé tévő együttműködési jegyzőkönyv formájában.

(124) Amennyiben az érintett tagállamok egyes átvitelirendszer-üzemeltetői nem írják alá a jegyzőkönyvet, a francia hatóságok védintézkedési eljárást indítanak, amely lehetővé teszi a külföldi kapacitások kapacitásmechanizmusban való nyílt részvételét, és ezzel a hallgatólagos részvételre alapuló modellből való végleges kilépést. Ez a védintézkedési eljárás a rendszerösszekötőkben való nyílt részvételből áll (amelyet más tagállamok együttműködése nélkül is végre lehet hajtani, és amely lehetővé teszi a rendszerösszekötő kapacitások által a franciaországi ellátásbiztonság szempontjából hordozott érték tükrözését).

(125) A fentiek végrehajtásához a 2012. évi rendelet módosítására van szükség, amelyhez az Államtanácsnak ki kell kérnie a Legfelsőbb Energetikai Tanács, a Nemzeti Szabványértékelési Tanács, az Energetikai Szabályozási Bizottság és a Versenyhatóság véleményét. A francia hatóságok szerint a rendeletet csak 2017 végét követően lehet elfogadni, majd ezt követően módosítani kell a rendelet végrehajtási szabályait. A francia hatóságok szerint ez a szakasz kb. 6 hónapot vesz igénybe. A francia hatóságok által ismertetett menetrend tehát a szabályozási keret 2018-ban történő módosulására alapul, amely a 2019. szolgáltatási évben lép ténylegesen hatályba.

4.3.3. *Az új beruházásokhoz szükséges jelzések hiánya*

4.3.3.1. Az érdekelt felek észrevételei

(126) A Bizottság ebben a témában számos választ kapott, amelyek meglehetősen eltérő álláspontokat tükröztek.

(127) A válaszadók többsége (7) egyetértett azzal, hogy a mechanizmus eredeti formájában nem ösztönzi az erőművekbe való új beruházásokat. Ezt a leggyakrabban elsősorban azzal indokolták, hogy a szolgáltatási évtől kezdődően nincs kellően reprezentatív árjelzés, a kapacitásárat ugyanis 40 000 EUR/MW-ban maximálták (az eltérések elszámolására vonatkozó mechanizmusra alkalmazandó határértékből adódóan), továbbá nincsenek hosszú távú szerződések.

(128) A válaszadók többsége továbbá azt is megerősítette, hogy a mechanizmus túl bonyolult, illetve hogy a szolgáltatók – és különösen az új belépők – számára nehéz a jövőbeli portfóliót megbecsülni. Egy válaszadó arra mutatott rá, hogy egy centralizált kapacitásmechanizmussal ezek a problémák elkerülhetők.

(129) Két (inkumbens) termelő nem osztja ezt a nézetet, és véleményük szerint a mechanizmussal új beruházásokat lehet bevonzani, különösen a szolgáltatási évet megelőző négyéves időszaknak, a határidős termékek kialakítására a piac számára nyújtott lehetőségnek, továbbá a véleményük szerint megbízható árjelzésnek köszönhetően. Úgy ítéli meg továbbá, hogy a mechanizmus megfelelő biztosítékot nyújt a kapacitáskövetelmények átláthatóságát illetően, különösen mivel az RTE rendszeresen közzéteszi az egyes szolgáltatási években szükséges kapacitásgaranciák általános szintjére vonatkozó előrejelzéseit.

([24]) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.) 2. cikke értelmében átvitelirendszer-üzemeltető *„az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület átviteli rendszerének üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért, felelős továbbá azért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia átvitelével kapcsolatos, észszerű igények kielégítésére*".

(130) Két további válaszadó (alternatív termelő) megjegyezte, hogy a mechanizmus fő célja inkább a meglévő kapacitásszolgáltatás megőrzése, mintsem az új beruházások ösztönzése.

4.3.3.2. Franciaország észrevételei és az általa javasolt megoldások

A hosszú távú szerződések hiánya

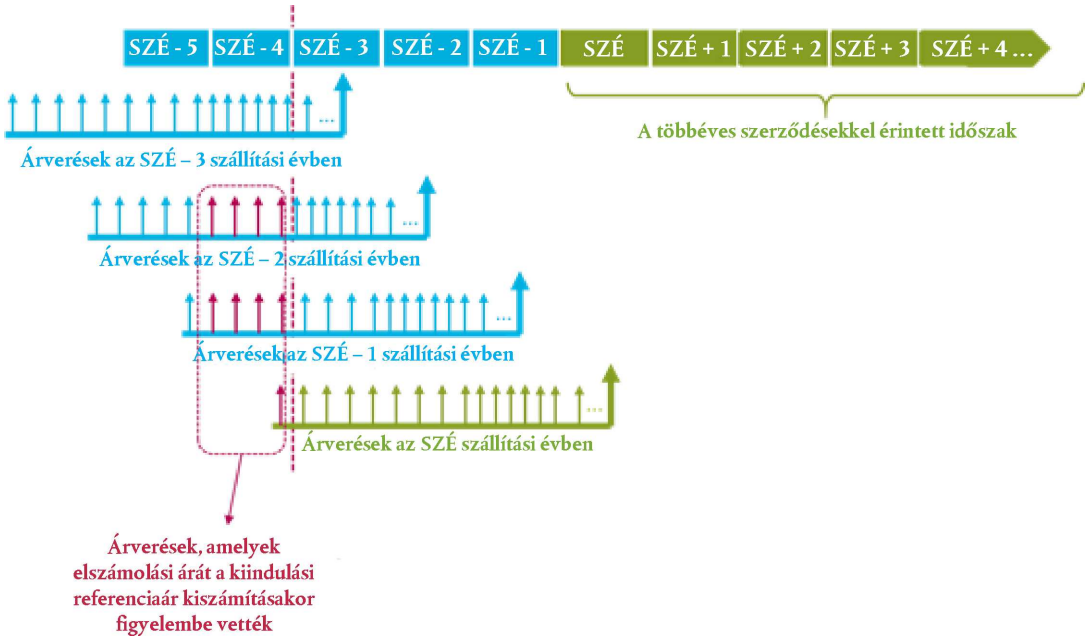
(131) A francia hatóságok a harmadik felektől kapott visszajelzések alapján többéves szerződéskötési rendszert hajtottak végre az új kapacitásokba történő beruházások ösztönzése érdekében. A rendszerben valamennyi új kapacitás ([25]) részt vehet, ha az eddigiekben nem vonatkozott rájuk támogatási mechanizmus.

(132) Az új projektek végrehajtásához szükséges idő biztosítása érdekében a kapacitásgaranciák első árverésére az EPEX platformján az SZÉ-4-ben kerül sor. A potenciális új kapacitások ajánlataikat az SZÉ-4 utolsó negyedévében nyújtják be az RTE-nek. Az ajánlatoknak elsősorban árat és mennyiséget kell tartalmaznia.

(133) Az ár versenyképességét ezután összevetik a „kiindulási referenciaárral", amely alatti ajánlatokat nem vesznek figyelembe. A kiindulási referenciaár a kapacitás súlyozott ára ([26]), amely az SZÉ szolgáltatási évre az SZÉ-4-ben szervezett árverés, továbbá az ugyanabban az évben az SZÉ-2 és SZÉ-1 évekre szervezett árverések alapján alakul ki, a 6. ábra szerint.

6. ábra

A kiindulási referenciaár összetételére vonatkozó javaslat

Forrás: A francia hatóságok 2016. szeptember 9-i levele.

([25]) Az új kapacitásokba történő beruházásoknak a karbantartási beruházásoktól vagy a meglévő létesítmények élettartamának növelését célzó beruházásoktól való megkülönböztetésére alkalmazott kritériumokat összehangolják a francia szabályozásban már meglévő fogalommeghatározásokkal, hogy az „új kapacitásokat" meg lehessen különböztetni a karbantartási beruházásoktól vagy az élettartam növelését célzó beruházásoktól. Így az energiáról szóló törvénykönyv L. 311-1. cikke, amelyet a zöld növekedés felé történő energetikai átmenetről szóló 2015-992. törvény módosított, a következőképpen rendelkezik: „*Az L. 311-6. cikkre is figyelemmel, az új villamosenergia-termelőlétesítmények üzemeltetése hatósági engedélyhez kötött. E cikk alkalmazásában új létesítménynek tekintendők azok a létesítmények, amelyek telepített kapacitását legalább 20 %-kal növelik, továbbá amelyek elsődleges energiaforrását módosítják.*"

([26]) A súlyozás mikéntjéről a francia hatóságok a piaccal való egyeztetést követően döntenek.

(134) A piaci szereplők előzetesen tehát nem ismerik a kiindulási referenciaárat, és ezt az árat a piac alakulása alapján lehet meghatározni.

(135) A szerződéskötési mennyiséget a francia hatóságok – keresleti görbe alkalmazásával – azokra az ajánlatokra korlátozzák, amelyek hosszú távon valóban versenyképesek. Az RTE minden évben kidolgozza a keresleti görbét, a CRE jóváhagyásával, a görbe pedig az új kapacitás által a közösség szempontjából hordozott értéket tükrözi. Ezzel biztosítható, hogy a többéves szerződéskötési mechanizmus kedvező hatást fejtsen ki a fogyasztók szempontjából.

(136) A kiválasztott kapacitások esetében 7 évre különbözeti szerződést kötnek, amely a díjazás kiegészítéséről (*feed-in premium*, betáplálási felár) szól, vagyis az ajánlati ár és a piaci referenciaár közötti különbözet alapján vagy visszatérítik a különbözetet (amennyiben a piaci referenciaár magasabb az ajánlati árnál) vagy azt be kell fizetni (amennyiben a piaci referenciaár alacsonyabb az ajánlati árnál). Ugyanakkor annak érdekében, hogy a piaci szereplőket jövedelmük maximalizálására ösztönözzék, a garanciáknak az ajánlati árnál magasabb áron történő értékesítéséből származó jövedelem után a beruházó nem téríti vissza a különbözetet (értékesítési ár – ajánlati ár).

(137) A francia hatóságok olyan környezeti kritériumok bevezetését is tervezik, amelyek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású termelőket részesítik előnyben, a következő formában: (i) azonos műszaki és gazdasági jellemzők esetén a környezeti szempontok elsőbbsége, illetve (ii) határérték meghatározása az új kapacitásokra vonatkozó egyedi rendszerrel érintett eszköz kibocsátásaira. A környezeti kritériumokat, úgymint az üvegházhatású gázok kibocsátási szintjét a szabályokban határozzák meg, és adott esetben a környezeti szempontból legjobb ajánlatot lehet kiválasztani. Emellett a meglévő létesítményekre továbbra is a hatályos európai és francia környezeti szabályozás vonatkozik, és ez adott esetben beruházásokat is szükségessé tesz a létesítmények megfelelősége érdekében.

(138) A francia hatóságok 2019-ben kívánják végrehajtani a kapacitások kiválasztási rendszerét, és a kiválasztott kapacitások első alkalommal a 2023-as szolgáltatási évben vesznek részt ténylegesen a mechanizmusban. 2019-ig ugyanakkor átmeneti rendszert alkalmaznak, amelyben a 2020 és 2023 közötti időszakra többéves szerződések vonatkoznának. Ez például azt jelenti, hogy 2019-ben a 2023. szolgáltatási évre vonatkozó „tartós" rendszert, illetve a 2020., 2021. és 2022. szolgáltatási évekre vonatkozó átmeneti rendszert is bevezetik.

A szolgáltatók ügyfélportfóliójuk alakulásának hosszú távú előrejelzésével kapcsolatos problémái

(139) A francia hatóságok szerint az RTE rendszeres előjelezései kellő támogatást nyújtanak a szolgáltatók számára ahhoz, hogy a kapacitáskötelezettségük végleges szintjét jobban előre jelezhessék. A hatóságok szerint továbbá a szolgáltatók – legalábbis a mechanizmus első éveiben – kapacitásaikat a szolgáltatási év végéig ingyenesen kiegyenlíthetik.

(140) A fentiek ellenére és az említett biztosítékok mellett a francia hatóságok javasolják a kapacitásmechanizmus szabályozásában az alternatív szolgáltatók kapacitáskötelezettségének kiszámításához nyújtott támogatásra vonatkozó rendelkezések szerepeltetését. A jelenlegi szabályok szerint az RTE minden egyes szolgáltatót a szolgáltatási évet követően egy évvel értesít a becsült kötelezettség szintjéről, a szolgáltatási évet követően két évvel pedig a konkrét kötelezettség szintjéről. Az RTE támogató eszközöket is létrehozott, amelyekkel a piaci szereplőket a határidő lejártát megelőzően értesítheti a kötelezettségük szintjéről. Franciaország javasolja, hogy az RTE számára legyen hivatalosan is kötelező a szolgáltatók kötelezettségük kiszámítása során való támogatása, és konkrétan bocsásson rendelkezésre olyan eszközöket, amelyek segítségével az alternatív szolgáltatók jobban előre jelezhetik kapacitáskötelezettségüket, továbbá gondoskodjon olyan rendszeres hivatali konzultációkról, amelyek során a szolgáltatók az említett eszközök alkalmazásával előre jelezhetik kötelezettségüket. A szolgáltatók saját kérésükre az említett eszközöket a szabályzatban előírt hivatali konzultációkon kívül is használhatják.

Az esetlegesen hiányzó ösztönzők ahhoz, hogy a piaci szereplők a szolgáltatási évet megelőzően egyensúlyban legyenek

(141) A francia hatóságok módosítani kívánják a kiegyenlítési módszereket is, hogy a kapacitásszolgáltatókat a lehető legpontosabb tanúsításra ösztönözzék. A piaci szereplőkre alkalmazott kiegyenlítési költségeket konkrétan az egyes szereplők kiegyenlítési mennyisége alapján számítják ki:

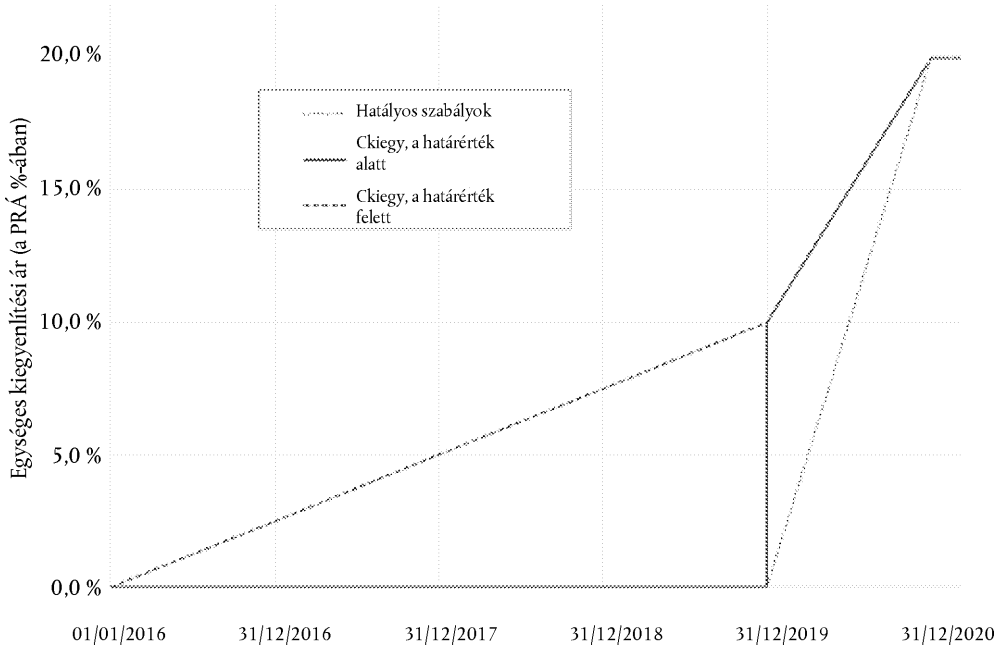
(1) ha a kiegyenlítés összege kisebb, mint 1 GW (az abszolút értékek összege), a kiegyenlítés a szolgáltatási évet megelőzően ingyenes;

(2) ha a kiegyenlítés összege nagyobb, mint 1 GW (az abszolút értékek összege), a kiegyenlítésért a szolgáltatási évet megelőzően fizetni kell;

(142) A kiegyenlítési költségek fokozatosságát esettől függően az alábbi 7. ábra szemlélteti (szolgáltatási év: 2020), a szolgáltatási évhez közeledve növekvő egységárral.

7. ábra

A 2020. évre javasolt új kiegyenlítési keret ismertetése, k = 0,2

Forrás: A francia hatóságok 2016. szeptember 9-i levele.

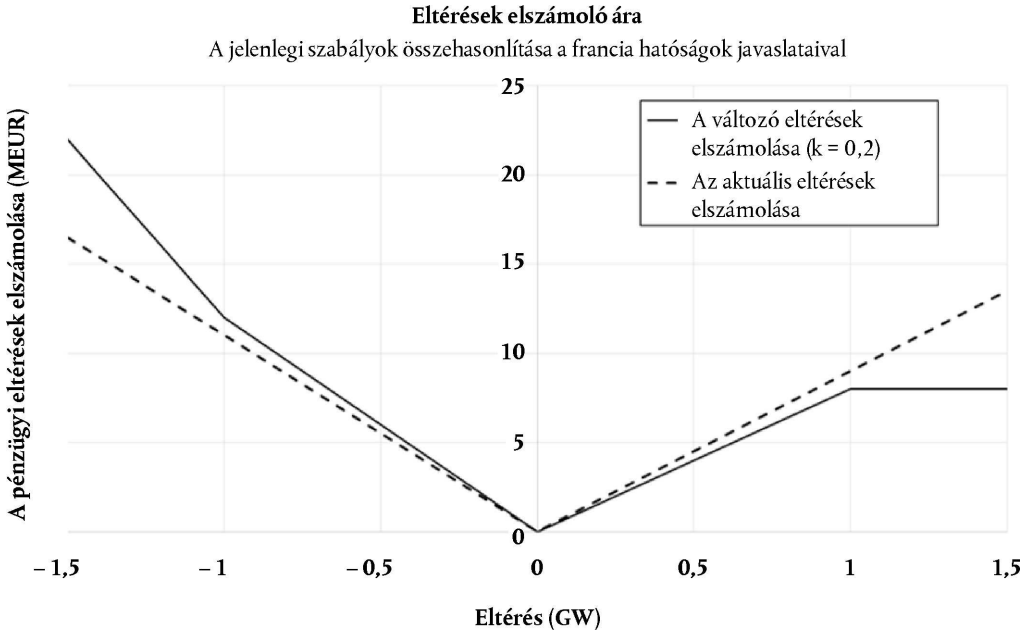
(143) A kapacitásszolgáltatóknak mostantól a jelentős eseményekre (tehát amelyek a rendelkezésre állásra vonatkozó előrejelzéseikhez képest az eszközeik kiesését eredményezik, vagyis őrzés alá helyezés, végleges bezárás, a rendelkezésre állás tartós csökkenését eredményező kár stb.) vonatkozó szabályokban meghatározott rövid határidőn belül kell elvégezniük a kiegyenlítést ([27]).

(144) A francia hatóságok emellett az eltérések elszámolási mechanizmusának módosítására is javaslatot tesznek, annak érdekében, hogy eltántorítsák a piaci szereplőket attól, hogy bármikor is pozitív vagy negatív eltérést mutassanak ki. Elsősorban megkétszerezik az egyensúlyhiányra alkalmazandó „k" ösztönzési együtthatót (ezt a 2015. január 22-i rendeletben 0,1-ként határozták meg, mostantól azonban 0,2-re emelkedik), és ezenfelül tovább növelik azt a maximum 1 GW határértéket átlépő negatív egyensúlyhiány tekintetében, és kevésbé lesz jövedelmező a szintén maximum 1 GW határértéket meghaladó pozitív egyensúlyhiányok esetén (a határértékek pontos szintjét a hatóságok határozzák majd meg a piaci megtérülés alapján, de az semmi esetre sem haladhatja meg az 1 GW-t). E módosításokat a 8. ábra szemlélteti.

([27]) Korábban a kapacitásszolgáltatóknak csak bejelentési kötelezettségük volt az olyan események vonatkozásában, amelyek során 100 MW-nál nagyobb eltérést tapasztaltak a rendelkezésre állással kapcsolatos előrejelzésekhez képest. Az elsődleges különbség, hogy a szolgáltató e nyilatkozatához nem társult szükségképpen kiegyenlítés (a szolgáltató várhatott arra, hogy egyensúlyba kerül, vagy éppen nem kerül egyensúlyba és az eltérés fennmarad). Egyedül a végleges bezárásoknál állt fenn kiegyenlítési kötelezettség. Ezenfelül ezt a rendelkezést nem a szabályozás írta elő, hanem a tanúsítási szerződés; mostantól már a szabályozás részét képezi (amely magasabb rendű norma).

8. ábra

Az eltérések elszámolására irányuló javaslat bemutatása 1 GW határérték és k = 0,2 mellett

Forrás: A francia hatóságok 2016. szeptember 9-i levele.

Az eltérések elszámolásának ára nem tükrözi az új belépés költségét (CONE)

(145) Kiegészítésképpen a francia hatóságok vállalták, hogy fokozatosan emelik a hatósági árakat (amelyek az eltérések árainak felső határát, és ennélfogva közvetetten a kapacitásgarancia árának felső határát jelentik), a következő ütemezés szerint:

(1) 2017-ben 20 000 EUR/MW hatósági ár, hogy a piaci szereplők megtanulhassák kezelni a piac működését korlátozott kockázat mellett, a rendszer késedelmes tényleges végrehajtása miatt;

(2) 2018-ban és 2019-ben 40 000 EUR/MW hatósági ár;

(3) 2020-tól 60 000 EUR/MW hatósági ár, hogy a kapacitásmechanizmus adott esetben az új kapacitásszükségleteknek megfelelő árjelzéseket küldjön olyan piacon, amelynek akkorra már kellő érettséget kell elérnie.

(146) Ezenfelül a francia hatóságok a 2021. és azt követő szolgáltatási évekre vállalják, hogy évente aktualizálják a hatósági árakat, hogy azokat a CONE-nak megfelelő értékhez, közelebbről a kombinált vagy nyílt ciklusú gázüzemű erőművek költségeihez igazítsák, a villamosenergia-átviteli rendszer üzemeltetője által készített és a szabályozó hatóság által jóváhagyott számítások szerint. Erre az aktualizálásra nem feltétlenül a kapacitásmechanizmus szabályainak teljes felülvizsgálata útján kerül sor.

(147) Ez az ütemezés lehetővé teszi (i) a hatósági ár esetleges emelésének egyeztetését az új kapacitásokra vonatkozó többéves szerződések rendszerének hatálybalépésével, valamint (ii) a piaci szereplők egyidejű kikérdezését a hatósági ár emeléséről és az új kapacitásokra vonatkozó többéves szerződések rendszerének hatálybalépéséről ([28]).

([28]) A kapacitásmechanizmussal kapcsolatos mélyreható vizsgálat keretében az Európai Bizottság szolgálatai és a francia hatóságok elvégezték a kombinált típusú erőművekkel kapcsolatos új beruházási projektek finanszírozási szükségleteinek első elemzését (a Landivisiau projekt pénzügyi adatai és a gazdasági szakirodalomban fellelhető különböző adatok alapján). Ezek az elemzések azt mutatják, hogy egy évi 60 000 EUR/MW kapacitásbevétel nagyságrendileg összhangban van a kombinált erőművekbe való új beruházásokkal, de a projektek jövedelmezőségének garantálásához előirányozható a hatósági árak emelése. A meglévő pénzügyi adatok alapján ugyanis a projektek jövedelmezősége nem biztosított csak az évi 60 000 EUR/MW-hoz nagyon közeli kapacitásbevételek esetén. Ezek azok az elemzések, amelyeket a továbbiakban is el kell végezni ahhoz, hogy pontosabb következtetést lehessen levonni a hatósági árak emelésének lehetőségéről, és hogy ily módon garantálni lehessen, hogy a hatósági árak szintje egyrészről korlátot jelentsen a fogyasztók vonatkozásában, de ne képezzen akadályt a villamosenergia-piacra való belépés előtt.

(148) Az előzőek és az eljárás megindításáról szóló határozat kiegészítéseképpen a Bizottság a francia hatóságokkal folytatott megbeszélések során jelezte aggodalmát, hogy az ARENH és a villamos energia piaci ára közötti különbözet (*spread*) így a kapacitásárak hallgatólagos felső határát képezheti, mivel az ARENH termék magában foglalja a kapacitásgaranciákat is.

(149) A francia hatóságok azt válaszolták, hogy:

(1) az ARENH termékhez kötődő kapacitásgaranciák mennyisége kellően csekély a teljes kapacitáspiachoz viszonyítva és ennélfogva nem képes más kapacitásgaranciák árait befolyásolni; valamint

(2) a tényleges különbözet többé-kevésbé 10 EUR/MWh, ami 87 600 EUR/MW kapacitásárnak felel meg. Mivel a kapacitás hatósági árát évi 20 000 EUR/MW-ban, 40 000 EUR/MW-ban és 60 000 EUR/MW-ban rögzítik 2017, 2018–2019 és 2020 vonatkozásában, az ARENH jelenleg nem versengő termék ([29]).

(150) Mindazonáltal a francia hatóságok kötelezettséget vállaltak, hogy a piac működésének jövőbeli értékelésében megvizsgálják az ARENH termék kapacitási része „financializálásának" ([30]) lehetőségét, így elkerülve, hogy e termék megzavarja a kapacitáspiac árainak szabad alakulását.

4.3.4. *A Bizottság egyéb kifogásai*

(151) Az eljárás megindításáról szóló határozat (182) preambulumbekezdésében a Bizottság rámutatott arra, hogy Franciaországnak tisztáznia kellene, hogy miért nem fogadtak el a Versenyhatóság 2012. április 12-i 12-A-09. véleményében megfogalmazott, a mechanizmus javítására irányuló egyes javaslatokat.

(152) A francia hatóságok kifejtették, hogy figyelembe véve a javasolt módosításokat (azaz a termelők kötelezését arra, hogy nyilatkozzanak termelőlétesítményeik előrelátható rendelkezésre állásáról az e létesítmények múltbeli rendelkezésre állása alapján, továbbá a külföldi kapacitások kifejezett részvételét szolgáló mechanizmus végrehajtását), csak két olyan javaslata van a Versenyhatóságnak, amelyet nem fogadtak el:

(1) annak előírása, hogy ne ítéljenek oda tanúsítványokat azoknak a létesítményeknek, amelyeknek felvásárlási kötelezettségük van (megújulóenergia-termelő létesítmények), amennyiben az e létesítmények által termelt villamos energia átvételi ára már fedezi e létesítmények teljes költségét; valamint

(2) nem finanszíroztatják az alternatív szolgáltatókkal az átmeneti pályázati felhívást.

(153) Ami az első el nem fogadott javaslatot illeti, a hatóságok kifejtették, hogy azért tartották fenn a felvásárlási kötelezettséggel rendelkező létesítmények tanúsítását, hogy tiszteletben tartsák a kapacitásmechanizmus egész piacra kiterjedő (*market-wide*) jellegét. Ezzel szemben, annak érdekében, hogy elkerüljék a felvásárlási kötelezettséggel rendelkező létesítményeknek nyújtott ellentételezés esetleges halmozódását, az a döntés született, hogy a kötelezett vásárlók felelősek e létesítmények tanúsításáért és kapják meg az ehhez társuló kapacitásgaranciákat, a kapacitás értékesítéséből származó bevételeket pedig levonják a kötelezett vásárlók kompenzációjából.

(154) Ami a második el nem fogadott javaslatot illeti, a hatóságok kifejtették, hogy úgy döntöttek, nem hajtják végre az átmeneti pályázati felhívást; az alternatív szolgáltatóknak így nem kell semmilyen költséget viselniük. Mindazonáltal viselik e rendszer költségeit a jövőben, mivel a jelenlegi biztosítási rendszert hatályon kívül helyezik, és azt a rendelet naprakésszé tétele után a többéves szerződések rendszere váltja fel.

4.4. **Arányosság**

4.4.1. *A fogyasztás túlbecslése*

4.4.1.1. Az érdekelt felek észrevételei

(155) A harmadik felek e ponttal kapcsolatos észrevételei a fenti 4.3.3.1. pontban szerepelnek.

([29]) Az ARENH és a piaci ár megközelítőleg 7 EUR/MWh különbsége eredményezne évi 60 000 EUR/MW kapacitásárat, amely a hatósági ár. Az ARENH 42 EUR/MWh ára mellett a villamosenergia-árnak el kell érnie vagy meg kell haladnia a 35 EUR/MWh-ot, hogy az ARENH és a piaci ár különbözete hallgatólagos felső határt képezhessen a kapacitásár tekintetében. Márpedig a francia hatóságok szerint a 2019-re vonatkozó határidős ár nem ilyen nagyságrendű.

([30]) Az ARENH kapacitási részének „financializálása" maga után vonja, hogy a kapacitás árát levonják az ARENH energia részének árából.

Franciaország észrevételei

(156) Franciaország e ponttal kapcsolatos megjegyzéseit a fenti (139) preambulumbekezdés ismerteti.

(157) A fenti észrevételek ellenére a hatóságok javaslata szerint kötelezik az RTE-t az alternatív szolgáltatók támogatására a kapacitáskötelezettségük kiszámításában, a (140) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint.

4.4.2. *A kapacitás árának rögzítésével kapcsolatos átláthatóság hiánya*

4.4.2.1. Az érdekelt felek észrevételei

(158) A válaszadók nagy többsége (13) helyteleníti a tőzsdén kívüli, és közelebbről a csoporton belüli ügyletek láthatóságának hiányát, míg többen közülük úgy vélik, hogy az ügyletek többségét e formában kellene kötni. A válaszadók egyike ismételten hangsúlyozta, hogy a centralizált kapacitásmechanizmus segítségével elkerülhetők lennének az ilyen problémák.

(159) Az inkumbens szolgáltató úgy látja, hogy a mechanizmus a jelenlegi formájában kellő garanciákat kínál a kereskedés (a csoporton belül kereskedést is ideértve) átláthatóságának biztosítására; ennek eszközei közelebbről:

(1) a kapacitásgaranciák nyilvántartásában külön számlákat kell vezetni (egyet a kapacitásszolgáltatók és egyet a villamosenergia-szolgáltatók tekintetében); valamint

(2) átláthatósági kötelezettség a CRE felé, és a belső tranzakciók CRE általi felügyelete.

4.4.2.2. Franciaország észrevételei

(160) A francia hatóságok megemlítik az inkumbens szolgáltató által kifejtett garanciákat (amelyeket a (160) preambulumbekezdés ismertet). Szintén pontosítják, hogy figyelembe véve azt, hogy a szolgáltatóknak alkalmazkodniuk kell az ügyfélkörük alakulásához, helyénvalónak tűnik a piaci szereplők közötti tőzsdén kívüli kereskedés lehetőségének fenntartása az időszakos árverések kiegészítéseként. A folyamatos kereskedés mechanizmusa garantálná ezt a rugalmasságot, valamint a tranzakciók és az árak láthatóságát, és lehetővé tenné az aszimmetrikus információk mérséklését a piaci szereplők között. Mindazonáltal egy ilyen mechanizmusban való részvétel túlságosan költséges lenne, különösen a viszonylag szerényebb szolgáltatók számára. A francia hatóságok azt javasolják tehát, hogy maradjanak meg a tőzsdén kívüli ügyletek a szabályozott piac mellett, de az egyes ügyletek árait nyilvánosságra hozzák.

(161) Egyúttal kiegészítő garanciák előírását is javasolják a kapacitáskereskedelem átláthatóságának és reprezentativitásának növelése érdekében.

(162) A mechanizmus már rendelkezik arról, hogy az árverési árak az EPEX SPOT által bevezetett platformon nyilvánosak lesznek. Annak érdekében, hogy a tőzsdén kívüli ügyletek kereskedési helyszíneire jellemzővel egyenértékű átláthatóságot biztosítsanak, a francia hatóságok azt javasolják, hogy adjanak minden szereplő számára hozzáférést az (anonimizált) tőzsdén kívüli ügyletek nyilvántartásához, így garantálva a volumenek és az árak láthatóságát, és megőrizve egyúttal a szereplők anonimitását. Az érdekelt felek tehát figyelembe vehetik ezeket az információkat a szabályozott árverések során alkalmazott adás-vételi stratégiájukban.

(163) Emellett az árverések számát növelik. A francia hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy fokozzák a szabályozott árverések likviditását azzal, hogy az első szolgáltatási évet (SZÉ) megelőző 4 év folyamán 15-ben határozzák meg az árverések számát, így 1 árverésre kerülne sor az SZÉ-4. évben, 4-re az SZÉ-3. évben, további 4-re az SZÉ-2. évben és végül 6-ra az SZÉ-1. évben (a mechanizmus eredeti verziójában a francia hatóságok mindössze 10 árverést írtak elő, amelyet a szolgáltatás évét megelőző 3 évre ütemeztek be).

(164) Ezenfelül a francia hatóságok vállalták, hogy szabályozási keretek között egyes kapacitásszolgáltatókat arra köteleznek, hogy tanúsítványaikat a következő séma szerint kínálják fel a piacon:

(1) SZÉ-4: a tanúsított kapacitás szintjének 25 %-a;

(2) SZÉ-3: a tanúsított kapacitás szintjének 25 %-a és a kapacitások nem értékesített tanúsítványai mennyiségének 25 %-a közötti maximum;

(3) SZÉ-2: a tanúsított kapacitás szintjének 25 %-a és a kapacitások nem értékesített tanúsítványai mennyiségének 50 %-a közötti maximum;

(4) SZÉ-1: a tanúsított kapacitás szintjének 25 %-a és a kapacitások nem értékesített tanúsítványai mennyiségének 100 %-a közötti maximum;

(165) Ez a kötelezettség a 3 GW határértéket meghaladó kapacitásmennyiséggel rendelkező, tanúsítási területért felelős személyeket terheli.

4.4.3. *Egyes kapacitásszolgáltatók kizárása a kapacitásmechanizmusból*

(166) A kereslet-visszafogási kapacitás különböző típusaival szembeni lehetséges megkülönböztetést érintő, harmadik felek által tett észrevételek és a francia hatóságok megjegyzései a 4.3.1. pontban szerepelnek.

(167) Az érdekeltek észrevételeit és a francia hatóságok azzal kapcsolatos javaslatát, hogy miként orvosolják a külföldi kapacitások és az új beruházások kizárását, a 4.3.3. pont tartalmazza

4.4.4. *Az EDF piaci ereje*

4.4.4.1. A kapacitások visszatartásának kockázata

Az érdekelt felek észrevételei

(168) Az eljárás megindításáról szóló határozatra reagáló felek háromnegyede kifejezetten hivatkozott a francia mechanizmusban rejlő, a kapacitások visszatartásával kapcsolatos kockázatra.

(169) A francia ipari fogyasztók egy egyesülete attól tart, hogy az EDF-nek érdekében áll a piaci referenciaár felfelé irányuló befolyásolása és a kapacitásfelesleg szolgáltatási évet követő értékesítése, mivel:

(1) ebben az esetben az EDF által az eltérések elszámolása során fizetendő bírságot nagymértékben kompenzálja a viszonylag magas piaci referenciaárból származó bevétel; valamint

(2) a piaci referenciaárat alkalmazzák a kapacitás költségének kiszámlázásához a fogyasztók túlnyomó többségénél, és azt ennélfogva áthárítják ezekre.

(170) Egy alternatív szolgáltató megjegyezte, hogy azon kívül, hogy a szabályozott árverések valószínűleg nem lesznek túl reprezentatívak a mechanizmus keretében folytatott kereskedés szempontjából (a szolgáltatók kísértést érezhetnek arra, hogy kétoldalú ügyleteket válasszanak, elkerülve az előzetes készpénzes kifizetéseket), az, hogy a piaci referenciaár nem veszi figyelembe a szolgáltatási év során és azt követően realizált ügyleteket, tovább gyengítheti az eltérések elszámolási mechanizmusának elrettentő hatását, és így a kapacitások jogosultjait visszatartási stratégiákra ösztönözheti.

(171) Annak érdekében, hogy jobban ösztönözzék a kapacitásszolgáltatókat a kapacitás-visszatartás mellőzésére, ez az alternatív szolgáltató három korrekciós intézkedést javasolt:

(1) a piaci referenciaár alapjának felülvizsgálata;

(2) az eltérések elszámolási mechanizmusa elrettentő jellegének megerősítése; valamint

(3) a biztosítási rendszer („fall back tender") eltörlése, mivel ez utóbbi a piaci szereplőket visszatartási stratégia alkalmazására késztetheti.

(172) Az alternatív szolgáltatók és termelők egyesülete, az AFIEG kritikával illeti, hogy a kapacitáskiegyenlítés ingyenes a szolgáltatási évet megelőzően, mivel ez a véleménye szerint lehetővé teszi, hogy manipulálják a nukleáris flotta rendelkezésre állását és így mesterséges hiányokat vagy többleteket idézzenek elő.

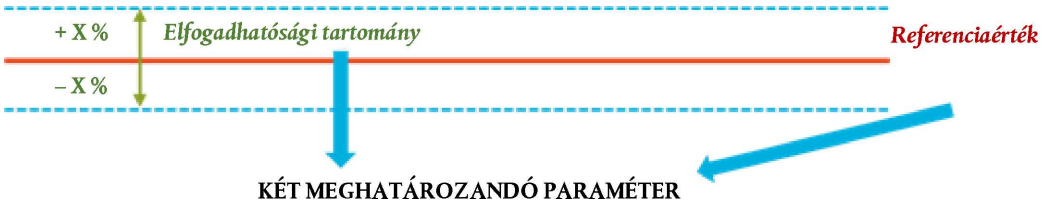
Franciaország észrevételei

(173) Figyelemmel a piaci szereplőknek az eljárás megindításáról szóló határozatra adott reakciójára, a francia hatóságok kifejezték azon szándékukat, hogy módosítják a rendszert annak érdekében, hogy minimalizálják a piaci hatalommal való visszaélés kockázatát.

(174) Elsősorban azt vállalják, hogy arra kötelezik a kapacitásszolgáltatókat, hogy rendelkezésre álló kapacitásuk egészét pontosan és előzetesen tanúsíttassák, továbbá a történeti referenciaértékekhez közeli rögzített sávra korlátozták tanúsítási lehetőségeiket (lásd: 9. ábra). Az e sávhoz viszonyított minden eltérést indokolni kell az RTE-nél és a szabályozó hatóságnál.

9. ábra

A tanúsítási sáv bemutatása

Forrás: A francia hatóságok 2016. szeptember 9-i levele.

(175) A francia hatóságok módosítani kívánják a kiegyenlítési módszereket is, hogy a kapacitásszolgáltatókat a lehető legpontosabb tanúsításra ösztönözzék. Javaslatuk szerint minden jelentős halmozott kiegyenlítés (amely meghaladja a maximum 1 GW határértéket: ennek pontos értékét a hatóságok határozzák meg a piaci megtérülés alapján, de az semmiképpen sem haladja meg az 1 GW-t), amelyre a szolgáltatás éve előtt kerül sor, szankciót von maga után. A szankció, amelynek célja, hogy eltántorítsa a kapacitásszolgáltatókat a kapacitások alul- vagy túltanúsításától, fokozatosan emelkedik az eltérések elszámolásáig. A kapacitásszolgáltatóknak így kiegyenlítést kell végezniük, mihelyt tudomást szereznek az eszközök rendelkezésre állási előrejelzéseikhez viszonyított kiesésével járó eseményről (tartalékba helyezés, végleges lezárás, kényszerkiesés, amely hosszú távon csökkenti a rendelkezésre állást stb.).

(176) A hatóságok emellett az eltérések elszámolási mechanizmusának módosítására is javaslatot tesznek, annak érdekében, hogy eltántorítsák a piaci szereplőket attól, hogy bármikor is pozitív vagy negatív eltérést mutassanak ki. Közelebbről: megkétszerezik az egyensúlyhiányra alkalmazandó „k” ösztönzési együtthatót, és ezenfelül tovább növelik azt a maximum 1 GW határértéket átlépő negatív egyensúlyhiány tekintetében, és az kevésbé lesz jövedelmező a szintén maximum 1 GW határértéket meghaladó pozitív egyensúlyhiányok esetén (a határértékek pontos szintjét a hatóságok határozzák majd meg a piaci megtérülés alapján, de az semmi esetre sem haladhatja meg az 1 GW-t).

(177) Egy alternatív szolgáltató azon kifogására válaszul, amely szerint a biztosítási rendszer arra ösztönözheti a piaci szereplőket, hogy visszatartási stratégiát alkalmazzanak, a francia hatóságok megerősítették, hogy ezt a biztosítási rendszert hatályon kívül helyezik, és annak a többéves szerződések rendszere lép a helyébe (amelyet e határozat (131)–(138) preambulumbekezdése mutat be).

(178) Végül, e határozat (146)–(147) preambulumbekezdésében kifejtettek szerint a francia hatóságok meg kívánják emelni az áreltérések kompenzációjának maximális összegét az ellátásbiztonság súlyos fenyegetettsége esetén (azaz 2 GW-t meghaladó globális egyensúlyhiány alkalmával). Azt javasolják, hogy ez a felső határ (azaz a hatósági ár) fokozatosan növekedjen a 2017-es 20 000 EUR/MW-ról 2018-ban és 2019-ben 40 000 EUR/MW-ra és végül 2020-ban 60 000 EUR/MW-ra. A francia hatóságok a 2021. szolgáltatási évtől évente aktualizálják a hatósági árakat, hogy azokat az új belépő költségeinek (CONE) megfelelő értékhez, közelebbről a kombinált vagy nyílt ciklusú gázüzemű erőművek költségeihez igazítsák, a villamosenergia-átviteli rendszer üzemeltetője által készített és a szabályozó hatóság által jóváhagyott számítások szerint.

4.4.5. *A garanciák visszatartásának kockázata*

4.4.5.1. Az érdekelt felek észrevételei

(179) Négy válaszadó tartott kifejezetten a kapacitásgaranciák visszatartásának kockázatától, vagy legalábbis a garancia-piacon jelentkező likviditási hiánytól.

(180) Az alternatív szolgáltatók és termelők egyesülete, az AFIEG megjegyezte, hogy a szolgáltatási évet követően (de az eltérések elszámolását megelőzően) túlzott mértékű garanciával rendelkező piaci szereplők kötelezése arra, hogy e felesleget árverésen értékesítsék, nem elegendő annak megelőzésére, hogy a garanciákat a szolgáltatási év *előtt* (a piaci referenciaár meghatározásához figyelembe vett időszakban) visszatartsák.

(181) A szolgáltatási évet megelőzően egyensúly elérését célzó ösztönzők megemelésére irányuló javaslatokon felül (a piaci referenciaár alapjának felülvizsgálata és az eltérések elszámolási mechanizmusa elrettentő hatásának növelése) a válaszadók két intézkedést ajánlanak a kapacitásgaranciákhoz való hozzáférés javítása érdekében:

(1) az EDF kötelezése arra, hogy valamilyen módon újraértékesítse garanciáit (például „garanciaátruházási program" keretében, amelynek eredményeként az „árjegyző" szerepébe kerül); vagy

(2) az ARENH termék javítása: a) egy kapacitási ARENH bevezetésével. Ehhez az ARENH-t két termékre kell szétválasztani: egy kapacitási termékre és egy energetikai termékre; minden szolgáltató szabadon jegyezhetné bármelyik terméket önmagában, vagy mindkét terméket egyidejűleg; és/vagy b) az ARENH energetikai termékében foglalt kapacitásvolumenek növelése (1,15 garancia az ARENH MW-jaként). E tekintetben a francia hatóságok ragaszkodtak ahhoz, hogy a villamosenergia-szolgáltatók kötelesek legyenek nyilvános eladási ajánlatot tenni a belső szükségleteiket meghaladó minden garancia tekintetében. Úgy vélik, hogy ennek révén elkerülhetővé válna a kapacitások bármilyen lehetséges visszatartása. Ezenfelül, az inkumbens szolgáltatónál meglévő kapacitásgaranciák egy részét automatikusan átruházzák az alternatív szolgáltatókra az ARENH közvetítésével, és a szabályozó hatóság továbbra is felügyelne minden, a piaci hatalommal való esetleges visszaélést.

4.4.5.2. Franciaország észrevételei

(182) Figyelembe véve e félelmeket, a francia hatóságok vállalták, hogy felülvizsgálják a mechanizmust és kötelezik a kapacitásszolgáltatókat, hogy bizonyos minimális mennyiségű garanciát kínáljanak fel a szolgáltatási év előtt szervezett árverések minden üzleti napján, a (165) és (166) preambulumbekezdésben kifejtetteknek megfelelően. Emellett további árveréseket szerveznek a (164) preambulumbekezdés szerint.

4.4.6. *Az erőfölényes helyzetben lévő inkumbens szolgáltató által alkalmazott árprés kockázata*

4.4.6.1. Az érdekelt felek észrevételei

(183) A Versenyhatóság egy 2012. évi véleményére utalva két válaszadó attól tartott, hogy kereszttámogatások valósulnak meg az inkumbens szolgáltató termelési és értékesítési ága között (azaz a termelési és értékesítési ág közötti belső átruházási árnál magasabb árakon értékesítik a kapacitásgaranciákat a versenytársaknak, aminek következtében a versenytársak kiszorulnak a villamosenergia-szolgáltatás piacáról). E kereszttámogatás véleményük szerint árprést eredményezhet a termelőeszközökkel nem rendelkező alternatív szolgáltató tekintetében, mivel e szolgáltató kénytelen lenne a piacon garanciákat vásárolni, hogy eleget tegyen a kapacitáskötelezettségeinek.

4.4.6.2. Franciaország észrevételei

(184) Ami az árképzéssel megvalósított kiszorító gyakorlatok (árprés vagy kiszorító árazás) lehetőségét illeti, a francia hatóságok emlékeztettek arra, hogy az ilyen versenykorlátozó gyakorlatokat a Versenyhatóság már ellenőrzi és szankcionálja.

(185) Mindazonáltal az ilyen gyakorlatok feltárásának megkönnyítése érdekében a hatóságok szigorítják a szabályokat, és arra kötelezik a vertikálisan integrált piaci szereplőket, hogy közöljék az Energetikai Szabályozási Bizottsággal, hogy milyen módszerrel veszik figyelembe a kapacitásgaranciák árát ajánlatukban.

(186) Pontosabban meghatározzák a szabályokban, hogy a vertikálisan integrált piaci szereplőknek be kell jelenteniük minden, a kapacitásgaranciákra vonatkozó belső ügylet árát. Ily módon korrigálják a garanciák ingyenes átruházását engedő joghézagot.

(187) Végül a francia hatóságok vállalják, hogy a piaci szereplők számára teljes hozzáférést engednek a kapacitásgaranciák nyilvántartásához, amelybe bejegyzik a tőzsdén kívüli ügyleteket, egyúttal garantálják az egyes ügyletek szereplőinek anonimitását.

4.5. **A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások elkerülése**

4.5.1. *Az új termelési kapacitások piacra lépési akadályai*

(188) Az új termelési kapacitások francia kapacitásmechanizmusban való részvételét érintő, harmadik felek által tett észrevételek és a francia hatóságok megjegyzései és korrekciós intézkedései a 4.3.3. pontban szerepelnek.

(189) Az eljárás megindításáról szóló határozatra adott, 2015. december 17-i válaszukban a francia hatóságok kifejtették, hogy a javasolt mechanizmust nem feltétlenül azért írták elő, hogy új, erőteljes beruházásokat generáljanak, és ezáltal növeljék a teljes termelési kapacitást, hanem inkább, hogy biztosítsák a szükséges kapacitások rendelkezésre állását, például egy téli hideghullám esetén.

(190) Mindazonáltal a francia hatóságok elismerték, hogy a mechanizmusnak lehetővé kell tennie az új termelési kapacitások meglévőkkel való versengését, továbbá hogy az új belépők számára stabilabb keretet kell biztosítani, amely megkönnyíti ezt a versenyt. Két új elemre tettek javaslatot e probléma orvoslására:

(1) Amint a (146)–(148) preambulumbekezdésben is szerepel, a hatósági árat idővel fokozatosan növelik, amely az eleinte alkalmazott, a 2017. szolgáltatási évre vonatkozó 20 000 EUR/MW-ról 2018-ban és 2019-ben 40 000 EUR/MW-ra és végül 2020-ban 60 000 EUR/MW-ra emelkedik. A francia hatóságok a 2021. szolgáltatási évtől (SZÉ) évente felülvizsgálják e hatósági árat, hogy azt az új belépő költségeinek (CONE) megfelelő értékhez, közelebbről a kombinált vagy nyílt ciklusú gázüzemű erőművek költségeihez igazítsák, a villamosenergia-átviteli rendszer üzemeltetője által készített és a szabályozó hatóság által jóváhagyott számítások szerint; valamint

(2) bevezetik a konkrét különbözeti szerződések (CFD) többéves rendszerét az új termelési kapacitások tekintetében, a (131)–(138) preambulumbekezdésben ismertetettek szerint.

4.5.2. *Az implicit és az explicit kereslet-visszafogási kapacitást érintő megkülönböztetés*

(191) A harmadik felek e ponttal kapcsolatos észrevételeit és a francia hatóságok vonatkozó megjegyzéseit a 4.3.1. pont fejtette ki.

4.5.3. *Külföldi kapacitások kifejezett részvétele*

(192) A külföldi kapacitások kifejezett részvételét érintő, harmadik felek által tett észrevételek és a francia hatóságok megjegyzései és korrekciós intézkedései a 4.3.2. pontban szerepelnek.

(193) A (119)–(125) preambulumbekezdésben jelzettek szerint, a Bizottság és harmadik felek aggályaira válaszul a francia hatóságok hibrid modellt dolgoztak ki, amely rendszer-összekötési jegyek odaítéléséről rendelkezik, amelyek lehetővé teszik végül a Franciaországgal közös határral rendelkező tagállamokban található termelési és kereslet-visszafogási kapacitások részvételét. Meglátásuk szerint e megközelítés összhangban van a kapacitásmechanizmusokról szóló, az Európai Bizottság által végzett ágazati vizsgálathoz csatolt szolgálati munkadokumentum 2. mellékletében kifejtett elvekkel.

4.5.4. *Aszimmetrikus információk az erőfölényben lévő inkumbens szolgáltató, valamint tényleges és lehetséges versenytársai között*

4.5.4.1. A szolgáltatók ügyfélportfóliójuk alakulásának hosszú távú előrejelzésével kapcsolatos problémái

Az érdekelt felek észrevételei

(194) A harmadik felek e ponttal kapcsolatos észrevételei a fenti 4.3.3.1. pontban szerepelnek.

Franciaország észrevételei

(195) Franciaország e ponttal kapcsolatos megjegyzéseit a fenti (139) preambulumbekezdés ismerteti.

(196) Amint a fenti (140) preambulumbekezdésben kifejtésre került, a francia hatóságok legutolsó javaslata szerint segíteni kell a szolgáltatókat, hogy jobban megbecsüljék a jövőbeli ügyfélportfóliókat, ezt a támogatást pedig kifejezetten belefoglalják a szabályokba.

4.5.4.2. A kapacitás árának rögzítésével kapcsolatos átláthatóság hiánya

Az érdekelt felek észrevételei

(197) A harmadik felek e ponttal kapcsolatos észrevételei a fenti (159) és (160) preambulumbekezdésben szerepelnek.

Franciaország észrevételei

(198) A fenti 4.4.2. pontban kifejtettek szerint az e ponttal kapcsolatos legutolsó javaslat a rugalmasság biztosítása a szolgáltatók számára, lehetővé téve a tőzsdén kívüli ügyleteket a szabályozott kereskedési helyszíneken garantált likviditás és a tőzsdén kívüli ügyletek átláthatósága mellett.

5. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

5.1. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállása

(199) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (143) preambulumbekezdésében megállapította, hogy a mechanizmus az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősül.

5.1.1. *Az államnak való betudhatóság és az állami forrásokból történő finanszírozás*

(200) Ami az állami források meglétét illeti a francia kapacitásmechanizmusban, a francia hatóságok ingyenesen adnak kapacitásgaranciát a kapacitásszolgáltatóknak. Ugyanakkor a villamosenergia-szolgáltatók számára kötelező, a szolgáltatók ügyfeleinek csúcsidőszakbeli keresletéhez kötött kvóták előírása révén létrehozzák e garanciák piacát is. Ezáltal keresletet teremtenek a tanúsítványokra, és értéket rendelnek azokhoz. Ezenfelül az állam ahelyett, hogy ezeket a tanúsítványokat értékesítené a kapacitásszolgáltatóknak, vagy árverésre bocsátaná azokat, ingyen bocsátja őket a kapacitásszolgáltatók rendelkezésére, ami az állami forrásokról való lemondással egyenértékű.

(201) Sem a francia hatóságok, sem harmadik felek nem terjesztettek elő ezen elemzést kétségbe vonó érveket.

(202) Ezzel szemben a Bizottság időközben elfogadott egy határozatot, amely megerősítette, hogy a megújuló energiaforrásokból villamos energiát termelő létesítmények tanúsítványaihoz nyújtott támogatás rendszere állami támogatásnak minősül ([31]). Meg kell jegyezni, hogy e zöld tanúsítványok tekintetében nem garantáltak minimálárat.

(203) Ezenfelül nem helyénvaló különbséget tenni ezen ügy és a román zöld tanúsítványok ügye között azon az alapon, hogy a francia mechanizmusban a szolgáltatók választhatnak, hogy a kapacitásgaranciák megszerzésének költségét áthárítják-e a fogyasztókra vagy sem. Ugyanis legalább a szabályozott értékesítési díjak kötelezően tartalmazzák a kapacitásgaranciáért fizetett árat az energiáról szóló törvénykönyv szabályozási részét egységes szerkezetbe foglaló 2015. december 30-i 2015-1823. sz. rendelet R 337-19. cikke értelmében. Ezenfelül a francia hatóságok azzal védekeztek, hogy a piaci árnak (az eltérések elszámolásához használt piaci referenciaár) a különböző szabályozott árverések átlagárának kell lennie (tehát nem veheti figyelembe a tőzsdén kívüli ügyletek árait), hogy biztosítsa a piaci referenciaár reprodukálhatóságát. A piaci referenciaár reprodukálhatósága olyan tulajdonság, amelynek köszönhetően a piaci referenciaár megjeleníthető a villamosenergia-szolgáltatók és az ügyfelek közötti értékesítési szerződésekben, és amelyet a francia hatóságok szerint a piaci szereplők nagy része támogatna. Ez megerősíti, hogy a villamosenergia-szolgáltatók nagy része, ha ugyan nem mindegyikük, továbbszámlázza ügyfeleire a garancia megvásárlásának költségeit.

(204) Emellett a francia hatóságok által eredetileg megfogalmazott kapacitásmechanizmus „lezárási rendszerről" is rendelkezett, amely olyan tendereljárás, amely csökkentési lehetőséget biztosított a hatóságok számára abban az esetben, ha új kapacitásokra van szükség, de a kapacitáspiac nem ösztönzi azok kiépítését. Az állam e lehetősége a közvetlen piaci beavatkozásra csak tovább erősíti a kapacitásmechanizmus állami támogatássá minősítését.

(205) Ezenfelül azok a módosítások, amelyeket Franciaország az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott bizottsági kételyekre az érdekelt felek által tett észrevételek nyomán vezetett be a kapacitásmechanizmus tekintetében, önmagukban is állami támogatásnak minősülnek. Ugyanez vonatkozik a többéves szerződésekre, amelyek révén az állam biztos kapacitásbevételt garantál a kedvezményezettek számára egy hétéves időszakban. Az állam döntő szerepet játszik ebben a mechanizmusban: az állam kötelezi az RTE-t arra, hogy szerződést kössön ezekkel az új kapacitásokkal, amennyiben azok versenyképesek, és ezek az új kapacitások éppen e szerződések útján kapnak biztosan rögzített árat kapacitásukért hét éven keresztül.

([31]) SA.37345 (2015/NN) – Polish certificates of origin system to support renewables and reduction of burdens arising from the renewables certificate obligation for energy intensive users (lengyel származásibizonyítvány-rendszer a megújuló energiaforrások támogatására és az energiaigényes felhasználókat terhelő, a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos tanúsítási kötelezettség jelentette terhek könnyítése).

5.1.2. *Szelektív előny*

(206) Ami az EDF és egy elsődlegesen Franciaországban, a nagykereskedelmi szegmensben jelen levő társaság által előterjesztett érvet illeti, amely szerint a mechanizmus közszolgáltatási kötelezettségnek minősül, mivel a kapacitás ellentételezése a kapacitásszolgáltatók által nyújtott szolgáltatás kompenzációja, a Bizottság úgy véli, hogy ezzel az érvvel már foglalkozott az eljárás megindításáról szóló határozatban. Emlékeztetőül, a Bizottság úgy vélte, hogy a piac nem képes nyújtani e szolgáltatást, sem azt hasznosítani. A francia hatóságoknak ugyanis létre kellett hozniuk egy piacot azzal, hogy rendelkezésre állási és a kapacitásgarancia fenntartására vonatkozó kötelezettséget írtak elő a villamosenergia-piac különböző szereplői számára, annak érdekében, hogy a rendelkezésre állást hasznosítani lehessen. Ugyanis e kapacitáspiac bevezetésének köszönhetően a kapacitásszolgáltatók olyan forrásokhoz jutnak, amelyeket máshonnan nem kaptak volna meg, ezáltal tehát olyan előnyt szereznek, amelyet a hatóságok által létrehozott piac hiányában nem értek volna el.

(207) Ugyanígy, az EDF és egy vertikálisan integrált villamosenergia-társaság azon véleményéről, amely szerint a kapacitásmechanizmus nem juttatja szelektív előnyhöz a kapacitásszolgáltatókat, mivel a mechanizmusban részt vevő valamennyi szereplő hasonló ténybeli és jogi helyzetben van, továbbá teljesen egyenlő bánásmódban részesül, a Bizottság már nyilatkozott az eljárás megindításáról szóló említett határozatban. Emlékeztetőül, a Bizottság úgy véli, hogy az így nyújtott előny szelektív, mert a mechanizmus csak a kapacitásszolgáltatóknak biztosít támogatást, a gazdaság többi ágazata számára nem.

(208) mivel Franciaország nem terjesztett elő új érveket, a Bizottság fenntartja az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott (e határozatban hivatkozott) értékelését és következtetéseit, amelyek szerint a mechanizmus szelektív előnyhöz juttatja a kapacitásszolgáltatókat.

5.1.3. *A versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(209) A francia hatóságok érvelésükben megismételték, hogy a kapacitásmechanizmus nem gyakorol hatást a villamosenergia-piacra, ezt a Bizottság figyelembe vette az eljárás megindításáról szóló határozatban. Emlékeztetőül, a Bizottság megállapította, hogy a mechanizmus érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet és torzíthatja a versenyt, mivel a francia kapacitásszolgáltatók olyan előnyhöz jutnak, amelyet külföldi versenytársaik nem szerezhetnek meg, mivel nem jogosultak hozzájárulni a francia piac kapacitásához.

(210) Meg kell jegyezni, hogy a Franciaország által javasolt korrekciós intézkedések éppen a külföldi kapacitások francia mechanizmusban való kifejezett részvételéről rendelkeznek. Ez a részvétel mindazonáltal a hasznos (azaz a névleges érték csökkentésére – *de-rating* – szolgáló tényezők alkalmazása utáni) rendszerösszekötő kapacitásra korlátozódik Franciaország és szomszédos országai között. Ezenfelül nem garantált, hogy ezek a külföldi kapacitások a francia kapacitásokéval egyenlő ellentételezésben részesülnek a nyújtott szolgáltatásért, mivel a francia mechanizmusban való részvétel többletköltséggel jár a rendszer-összekötési jegyek megszerzésével és újraértékesítésével összefüggésben.

(211) Ebből következik, hogy megerősítést nyer a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban megfogalmazott (és az e határozatban hivatkozott) értékelés és következtetés, amely szerint a francia kapacitásszolgáltatóknak biztosított, kapacitás-ellentételezés formájában jelentkező előny érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet és torzíthatja a versenyt.

5.1.4. *Következtetés az állami támogatás meglétéről*

(212) A fent említett okokból a Bizottság fenntartja, hogy a francia kapacitásmechanizmus az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősül.

5.2. **A támogatás jogszerűsége**

(213) mivel 2015. április 1-jével kezdetét vette a kapacitásszolgáltatók tanúsítása, a francia hatóságok megkezdték az immateriális javak nyújtását a kedvezményezetteknek. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a francia hatóságok az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése értelmében megkezdték a szóban forgó támogatás végrehajtását.

(214) Ezenfelül a francia hatóságok nem függesztették fel a kapacitásgaranciával kapcsolatos tranzakciókat az eljárás megindításáról szóló határozat nyomán sem.

(215) Tekintettel arra, hogy a Bizottság nem hozott végleges határozatot az intézkedést illetően azelőtt, hogy a francia hatóságok megkezdték volna a mechanizmus alkalmazását, Franciaország megszegte az őt az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése értelmében terhelő kötelezettséget.

5.3. **A belső piaccal való összeegyeztethetőség**

(216) Annak értékelésekor, hogy egy támogatási intézkedés a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e, a Bizottság általában azt elemzi, hogy a támogatási intézkedés kialakítása biztosítja-e azt, hogy a támogatás közös érdekű célkitűzés eléréséhez való pozitív hozzájárulása meghaladja a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt potenciálisan negatív hatásait.

(217) Az intézkedés elsődleges célkitűzése a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosítása. Ebből következően a Bizottság az intézkedést a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás (a továbbiakban: az iránymutatás) 3.9. szakasza alapján értékelte, amely a kapacitások megfelelőségének biztosításához nyújtott támogatással foglalkozik.

(218) A Bizottság e határozatban megadott elemzése szigorúan azokra a pontokra korlátozódik, amelyekkel kapcsolatban az eljárás megindításáról szóló határozatban kételyeket fogalmazott meg.

5.3.1. *A közös érdekű célkitűzés és a szükségesség*

5.3.1.1. Az ellátásbiztonság tekintetében

(219) Amint az eljárás megindításáról szóló határozat (149) preambulumbekezdésében szerepel, Franciaország kifejtette, hogy néhány éve a villamos energia iránti, csúcsidőszakbeli francia kereslet folyamatosan növekszik (a 2001. évi 79 590 MW-ról 102 100 MW-ra emelkedett 2012-re), míg az átlagos villamosenergia-kereslet változatlan maradt. Ez különösen a francia villamosenergia-rendszer erőteljes termoszenzibilitásának köszönhető: jellemző az elektromos fűtés lakó- és szolgáltatási épületek általi túlzott használata.

(220) Ezenfelül, Franciaország szerint a csúcsidőszakbeli termelést adó létesítmények (szokásosan gáztüzelésű erőművek) kevésbé versenyképesek lettek az elmúlt években, számos okból (lásd a (45) preambulumbekezdést). Mindezek ellenére, ezen erőművekre, különösen a csúcsidőszakban szolgáltatókra szükség van az 5.3.1.1. pontban bemutatott rendkívüli csúcsfogyasztás fedezésére. Mindazonáltal, mivel ezen említett fogyasztási csúcsok előfordulása ritka és előre nem látható, a piaci szereplők nem készek új termelési kapacitásokba fektetni.

(221) Ebből az okból, és amint az RTE (105) preambulumbekezdésben ismertetett számításai mutatják, a Franciaország által megállapított, évi átlagosan 3 órás szolgáltatáskieséssel kapcsolatos kritérium valószínűleg nem teljesül hideghullám esetén (amely tízévente tapasztalható Franciaországban).

(222) Hivatkozva az eljárás megindításáról szóló határozat (154) preambulumbekezdésére, Franciaország igazolta, hogy az RTE megfelelőség biztosításával kapcsolatos tanulmányai későbbiek és részletesebbek voltak, mint a REGRT-E determinisztikus régebbi tanulmányai. Figyelembe veszik például egyes meglévő erőművek ingatag helyzetét, és azt a kockázatot, hogy bezárnak (alacsony hőmérsékleti forgatókönyv; lásd: 3. ábra). Ezért különbségek lehetnek az RTE által készített, a megfelelőség biztosításával kapcsolatos korábbi és az REGRT-E tanulmányai között.

(223) E tekintetben Franciaország másfelől figyelembe vette az REGRT-E által 2016-ban közzétett *Mid-Term Adequacy Forecast (Időközi Megfelelőségi Előrejelzés)* következtetéseit, amely egy probabilisztikus módszerre támaszkodó 1. verzió (lásd a (100) preambulumbekezdést). A 2020-ra vonatkozó alapesetben a franciaországi várható szolgáltatáskiesés csekély mértékben elmarad a hatóságok által meghatározott ellátásbiztonsági célkitűzéstől. Nem ez a helyzet mindazonáltal a GRARE eszközzel végzett tanulmány szerint, amely nagyobb számú Monte-Carlo becslésre (2 100) épít; ez a várható szolgáltatáskiesést 5 és 20 óra (P95) közé teszi Franciaország vonatkozásában. Ezenfelül meg kell jegyezni, hogy a 2020. év tekintetében készített valamennyi tanulmány a következő feltételezésekre alapszik: (i) a tartalékba helyezett erőművek teljes rendelkezésre állása, amely a REGRT-E szerint optimista feltételezés, és (ii) a francia kapacitásmechanizmus aktiválása a 2017–2020 közötti években. Ebből levonható a következtetés, hogy a REGRT-E-nél későbbi tanulmányok nem mondanak ellent, sőt megerősítik a francia hatóságoknak a mechanizmus szükségességére vonatkozó következtetéseit.

(224) Az RTE tanulmányai szintén figyelembe veszik a csúcsfogyasztásra vonatkozó közelmúltbeli adatokat, így tehát a kereslet-visszafogási kapacitások növelése érdekében hozott alternatív intézkedések hatását (amint azt a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (163) preambulumbekezdésében kérte). E tanulmányok mindazonáltal egyértelműen azt mutatják, hogy a szolgáltatáskiesés Franciaországban meghatározott maximális szintjét állami beavatkozás nélkül a jövőben várhatóan meg fogják haladni.

(225) A kapacitásmechanizmus franciaországi bevezetésének szükségességével (és így sürgősségével) az érdekelt felek túlnyomó többsége egyetért. Egyesek közülük bemutatták pénzügyi terveiket, hogy így igazolják a „hiányzó pénz" („*missing money*") probléma meglétét Franciaországban, ellentétben a Versenyhatóság 2012. évi véleményében megfogalmazott becsléssel (amelyre az eljárás megindításáról szóló határozat (158) preambulumbekezdése hivatkozik).

(226) Igaz, hogy az RTE-nek a kapacitás megfelelőségének biztosítására vonatkozó elemzése, amelyet a 2015. évi előrejelzése tartalmaz, optimistább volt, mint a 2014-ben (a kapacitásmechanizmus bevezetésének évében) készült, de Franciaország kifejtette, hogy ez a javulás a mechanizmus bevezetésének jeleként értékelhető (a mechanizmus bevezetésével ugyanis néhány erőmű elállt a bezárástól).

(227) Ezenfelül, noha Franciaország nem vitatja, hogy Franciaországban jelenleg túlkapacitás tapasztalható, ez mindazonáltal nem zárja ki az ellátásbiztonság fenyegetettségét az elkövetkezendő években, konkrétabban annak eshetőségét, hogy a deficites termelő erőművek jó része bezárásra kényszerül. Az RTE tanulmányai megerősítik a „hiányzó pénz" probléma meglétét, és arra utalnak, hogy az erőművek bezárásának kockázata valós, amit egyébként a (43), (44) és (46) preambulumbekezdés is alátámaszt.

5.3.1.2. A Bizottság által megfogalmazott kifogásokról

(228) Ami azt a javaslatot illeti, amely szerint differenciált hálózathasználati árakat alkalmaznak szezonális alapon, a hét napjai és/vagy a nap adott órái szerint, Franciaország megerősítette, hogy az állami villamosenergia-átviteli és -elosztó rendszer használati díja (TURPE) már most órás-szezonális alapú.

(229) Franciaország másfelől kielégítő módon fejtette ki a névleges érték csökkentésével (*de-rating*) kapcsolatos tényezőket a megújuló energia tekintetében, amint azt a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (153) preambulumbekezdésében kérte. E tényezők inkább optimistának tűnnek a megújuló energiaforrásoknak az ellátásbiztonsághoz való hozzájárulását illetően, így többé nem kell tartani a rendelkezésre álló kapacitások alulbecslésétől. Mindenesetre, a megújuló energiaforrások választhatják az ellenőrzött öntanúsításon alapuló generikus rendszert.

5.3.1.3. A közös érdekű célkitűzéssel és az intézkedés szükségességével kapcsolatos következtetés

(230) Mindezen okokból a Bizottság úgy véli, hogy a mechanizmus, amely a villamosenergia-ellátás biztonságával kapcsolatos közös érdekű célkitűzést szolgálja, nagyon is szükséges Franciaországban. Ezenfelül e mechanizmus nem ellentétes az iránymutatás azon célkitűzésével, amely szerint fokozatosan meg kell szüntetni a környezeti szempontból káros támogatásokat, például a keresletoldali gazdálkodás megkönnyítésével (232), a rendszerösszekötő kapacitások növelésével (194), a megújuló energiaforrások hozzájárulásának mechanizmusba való beépítésével (230), továbbá az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelőknek nyújtott preferenciákkal (137).

5.3.2. *A támogatási intézkedés megfelelősége*

5.3.2.1. A kereslet-visszafogási kapacitások különböző típusai közötti különbségtétel

(231) Franciaország nem vitatja az explicitnek és az implicitnek nevezett kereslet-visszafogás kezelése közötti különbségtételt. Ezzel szemben úgy véli, hogy különböző feltételekre van szükség éppen azért, hogy a kétféle kereslet-visszafogás egyenlő mértékben vehessen részt a mechanizmusban. Franciaországnak megfelelő egyensúlyt kellett találnia a kétféle kapacitás aktiválásával és rendelkezésre állásával kapcsolatos kötelezettség között, anélkül, hogy egyúttal korlátozta volna a kapacitásmechanizmusban való részvétel lehetőségét.

(232) A Bizottság Franciaországgal egyetértésben különösen úgy véli, hogy következetesnek tekinthető, ha azon napok száma, amelyekre az implicit kereslet-visszafogási kötelezettség vonatkozik (CSI1 napok), kevesebb legyen azon napok számánál, amelyek során az explicit kereslet-visszafogási kapacitás szolgáltatójának rendelkezésre kell állnia, mivel az implicit kereslet-visszafogástól várt ellenszolgáltatás jóval jelentősebb (aktiválás kontra rendelkezésre állás).

(233) A Bizottság elfogadja, hogy a CSI2 órák számának célirányosnak kell maradnia, hogy ne zárja ki a mechanizmusból a kifejezett kapacitásokat vagy ne korlátozza a szükségesnél jobban a részvételüket.

(234) Amint a (111)–(115) preambulumbekezdésben kifejtésre került, azt RTE mélyreható tanulmányt készített a CSI1 és CSI2 órák számának meghatározása érdekében, azért, hogy e számítást arra a hatásra építse, amely a kereslet-visszafogástól várható a szolgáltatáskiesés lefedése tekintetében. Ebből következik, hogy a szolgáltatáskiesési órák 94 %-a az erőteljesebb fogyasztással jellemezhető évi 100 órába esik (ebből eredően a CSI1 időszak az erőteljesebb fogyasztás 100–150 óráját jeleníti meg), továbbá hogy a szolgáltatáskiesési órák 99 %-a az erőteljesebb fogyasztással jellemezhető 300 órába esik (ebből eredően a CSI2 időszak az erőteljesebb fogyasztás 100–300 ([32]) óráját fedi le).

(235) Ezenfelül egyes harmadik felek azon érvei, amely szerint az explicit kereslet-visszafogási kapacitásokat csak hideghullám esetén kellene aktiválni (azaz tízévente egyszer), a Bizottság meglátása szerint nem indokolt, mivel mindezeket a kapacitásokat ellenőrző vizsgálat címén legalább szolgáltatási évente egyszer ténylegesen aktiválják.

(236) Ebből eredően a Bizottság úgy véli, hogy Franciaország megfelelő egyensúlyt talált a különböző kereslet-visszafogási kapacitási kötelezettségek között, anélkül, hogy korlátozta volna ezek részvételét a mechanizmusban. A Bizottság tudomásul veszi Franciaország azon javaslatát, amelynek értelmében a jövőben értékelni kívánja a CSI1/CSI2 arányt és azt felülvizsgálja, ha az szükségesnek bizonyul.

(237) Az intézkedés így kellően rugalmas, és megfelelő ösztönzőket kínál, amelyek igazodnak a különböző kereslet-visszafogási kapacitásokhoz, amint azt az iránymutatás (226) pontja kéri.

5.3.2.2. A külföldi kapacitások kizárása

(238) Annak érdekében, hogy a Bizottság kétségeit eloszlassák e kérdésben, a francia hatóságok olyan mechanizmust javasoltak, amely lehetővé teszi a külföldi termelési és kereslet-visszafogási kapacitások „kifejezett" részvételét a francia mechanizmusban. E javaslat ahhoz a feltételhez kötődik, hogy együttműködési megállapodásokat írnak alá a résztvevő kapacitások helye szerinti országok átvitelirendszer-üzemeltetőivel. Annak elkerülése érdekében, hogy a külföldi kapacitások hallgatólagos részvétele újra felmerüljön ilyen megállapodás hiányában, a francia hatóságok az érintett rendszerösszekötők tanúsítására tettek javaslatot, hogy ezek közvetlenül részt vehessenek a mechanizmusban ([33]).

(239) A Franciaország által javasolt, e határozat (119)–(124) preambulumbekezdésében említett korrekciós intézkedés így megfelel az iránymutatás (226) pontjának. A Bizottság külön hangsúlyozza, hogy e korrekciós intézkedés végrehajtásának a (125) preambulumbekezdésben javasolt tervéhez szigorúan tartsák magukat, és hogy Franciaország vállaljon kötelezettséget arra, hogy tájékoztatja a Bizottságot az említett korrekciós intézkedés bevezetésének különböző szakaszairól.

5.3.2.3. Az új beruházásokhoz szükséges jelzések hiánya

Hosszú távú szerződések hiánya

(240) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság által e pont tekintetében kifejtett kételyek nyomán Franciaország olyan mechanizmust javasolt, amely lehetővé teszi új kapacitások tényleges részvételét a kapacitásmechanizmusban; ezt e határozat (131)–(138) preambulumbekezdése ismerteti. Ez a mechanizmus többéves szerződések új, versenyképes kapacitásokkal való megkötésében áll.

(241) A Bizottság már megállapította, hogy a hosszabb távú szerződések indokoltak lehetnek új beruházások, különösen új belépők bevonzása szempontjából, hogy megkönnyítsék ezek finanszírozáshoz jutását ([34]).

(242) Franciaország kifejtette, hogy az új beruházások tekintetében egy hétéves szerződés garantálná az új kapacitások beruházási költségeinek körülbelül 50 %-át. Ez az intézkedés így segítene e beruházási projektek projektgazdái és finanszírozói által megkövetelt megtérülési ráta csökkentését, és megkönnyíteni a külső finanszírozáshoz jutást.

([32]) A 100 és 300 közötti intervallumon belül a francia hatóságok a (114) preambulumbekezdésben ismertetett okokból a 250 órás számot fogadták el.
([33]) Lásd a 24. lábjegyzetet.
([34]) 2014. július 23-i C(2014) 5083 végleges bizottsági határozat, *SA.35980 – GB capacity mechanism*, (129) és (139) preambulumbekezdés.

Meg kell jegyezni emellett, hogy a szerződés tartama rövidebb, mint a bretagne-i Landivisiau-projekt tekintetében elfogadott 20 év és a nagy-britanniai kapacitásmechanizmusban alkalmazott 15 év. Még ha nehéz is megállapítani helyes és pontos referenciát a kapacitásszolgáltatási szerződések tartamát illetően, meg kell jegyezni, hogy a rövidebb szerződéses időtartamok előnye, hogy nagyobb mozgásteret hagynak a piac számára hosszabb távon, és általuk elkerülhető a fogva tartás a technológiaválasztásban (*lock-in effect*).

(243) A Bizottság úgy véli, hogy Franciaország megfelelő egyensúlyt teremtett az szerződések különböző előirányozható időtartamainak előnyei és hátrányai között, valamint hogy az elfogadott időtartam egyrészt megfelelő biztosítékot kínál a hosszú távú beruházások számára, egyúttal elkerüli a technológiai bezáródás kockázatát, amelyet a hosszabb időtartamok idézhetnének elő.

A szolgáltatók ügyfélportfóliójuk alakulásának hosszú távú előrejelzésével kapcsolatos problémái

(244) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki a szolgáltatók és különösen az új belépők azon lehetőségét illetően, hogy képesek-e pontosan és hosszú távra előrejelezni az ügyfélportfóliók alakulását, és így megbízható árjelzést küldeni a piacon a rendszer kapacitásszükségleteit illetően.

(245) Ezek a kétségek, amelyeket egyébként több harmadik fél is megerősített, három szinten tisztázódtak. Először is, Franciaország azt javasolta, hogy az RTE-t kötelezzék az alternatív szolgáltatók segítésére, hogy jobban előrejelezhessék kapacitáskötelezettségük végleges szintjét. Másodszor, a mechanizmus lehetővé teszi a tanúsítványok piacán a fokozott átláthatóságot és likviditást. Harmadszor, e mechanizmus lehetővé teszi a kis szolgáltatók tanúsítványai portfóliójának kiigazítását, hogy e portfóliókat mind a szolgáltatási év során, de utólag is kiegyenlíthessék.

(246) Ez a korrekciós intézkedés segít az alternatív szolgáltatóknak, hogy jobban megbecsülhessék előzetesen a kapacitásgaranciát érintő pontos kötelezettségeiket. Azzal, hogy megkönnyíti a szolgáltatók számára kapacitásszükségletük jobb megbecslését, e korrekciós intézkedés pontosabb kapacitásárat garantál, és szükség esetén új kapacitásokba való beruházásra ösztönöz.

Az azt célzó ösztönzők hiánya, hogy a piaci szereplők még a szolgáltatás éve (SZÉ) előtt egyensúlyba kerüljenek

(247) A Bizottság által megfogalmazott azon fenntartás nyomán, miszerint az ösztönzők nem elegendőek ahhoz, hogy a piaci szereplők egyensúlyba kerüljenek a szolgáltatási év (SZÉ) előtt, a francia hatóságok azt javasolták, hogy minden olyan halmozott, érezhető kiegyenlítés, amelyre a szállítás éve előtt kerül sor, szankciót váltson ki. Ezenfelül, a hatóságok az egyensúlyhiányra alkalmazandó „k" ösztönzési együttható megkétszerezésére tesznek javaslatot, továbbá az eltérések elszámolása szankciójának további növelésére (egy folyamatban lévő tranzakcióhoz viszonyítva) a maximum 1 GW határértéket átlépő egyensúlyhiányok esetén (lásd (141) és (143) preambulumbekezdés). Ehhez adódik még a korábbi szabály, amely szerint a szolgáltatási év kezdetétől minden kiegyenlítésért fizetni kell.

(248) A Franciaország által javasolt korrekciós intézkedéseknek közös céljuk, hogy arra ösztönözzék a mechanizmus szereplőit, hogy az egyensúlyt a szolgáltatási év kezdete előtt teremtsék meg, de az eltérések elszámolása előtt mindenképpen. Ez arra sarkallná a szereplőket, hogy az ügyletek nagy többségét már a szolgáltatási év előtt elvégezzék, továbbá növelné a piaci referenciaár reprezentativitását (amelyet az eltérések elszámolásához és a fogyasztókra történő továbbszámlázáshoz használnak). Így a kapacitásgaranciák kereskedelméből származó árjelzés a Bizottság meglátása szerint reprezentatívabb és megbízhatóbb, és a mechanizmus hitelesebben ösztönzi az új beruházásokat, ha azokra szükség van.

Az eltérések elszámolásának ára nem tükrözi az új belépés költségét (CONE)

(249) A Bizottság azon kritikájára válaszul, amely szerint az eltérések elszámolásának árára alkalmazott felső határ nem tükrözi az új belépés költségét, a francia hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy fokozatosan emelik a hatósági árat (lásd a (146) és (147) preambulumbekezdésben), és az végül a 2021. szolgáltatási évben az új belépő költségeivel megegyező értéket fog elérni.

(250) Ez a korrekciós intézkedés megfelel a piac és a Bizottság azon igényeinek, hogy a kapacitásárakra alkalmazott közvetett felső határt, azaz a hatósági árat az új belépő költségeihez igazítsák. Így szükség esetén új beruházásokra kerülhet sor.

(251) A hatóságok ezenfelül meggyőzték a Bizottságot, hogy az ARENH és a piaci villamosenergia-ár közötti különbözet nem jelent közvetett felső határt a kapacitásárra (lásd a (149)–(151) preambulumbekezdést). Közelebbről kifejtették, hogy az ARENH termékhez kötődő kapacitásgaranciák mennyisége kellően csekély a teljes kapacitáspiachoz viszonyítva és ennélfogva nem képes más kapacitásgaranciák árait befolyásolni. Emellett a jelenlegi különbözetből eredően az ARENH most nem versenyképes termék. A Bizottság mindazonáltal megjegyzi, hogy a francia hatóságok a mechanizmus jövőbeli értékelése során tanulmányozzák az ARENH termék kapacitási részének „financializálási" lehetőségét, így elkerülve, hogy e termék zavarja a kapacitáspiacon az árak szabad alakulását adott esetben.

Az új beruházásokhoz szükséges jelzések hiányával kapcsolatos következtetés

(252) A Franciaország által az új beruházások ösztönzésére javasolt különböző korrekciós intézkedések így megfelelnek az iránymutatás (226) pontjának. Franciaország nevezetesen azért hajt végre intézkedéseket, hogy garantálja a külföldi kapacitások részvételét és ösztönözze az új befektetéseket, ami garantálja a mechanizmus megnyitását nagy számú potenciális kapacitásszolgáltató előtt.

5.3.2.4. A Bizottság egyéb kifogásai

(253) A francia hatóságok a Bizottság számára kielégítő módon pontosították azokat az okokat, amelyek miatt adott esetben elfogadták a mechanizmus javítására irányuló különböző versenyhatósági javaslatokat.

5.3.2.5. Az intézkedés megfelelőségével kapcsolatos következtetés

(254) A fenti megfontolásokból következik, hogy az intézkedés nagyon is megfelel az azonosított közös érdekű célkitűzésnek.

5.3.3. *Ösztönző hatás*

(255) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (184) preambulumbekezdésében már megállapította, hogy a mechanizmus kiválthatta a kívánt ösztönző hatást. Ezt az álláspontját fenntartja.

5.3.4. *Arányosság*

5.3.4.1. A fogyasztás túlbecslése

(256) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megállapította, hogy számolni kell azzal a kockázattal, hogy a szolgáltatók túlbecsülik a fogyasztást, különösen, ha a szolgáltatók egyedi kapacitáskötelezettségei nem elég egyértelműek.

(257) A Bizottság (245) –(247) preambulumbekezdésben megfogalmazott észrevételeiből következik, hogy a francia hatóságok előírtak intézkedéseket, így segítve a szolgáltatókat a kapacitáskötelezettségük jobb kiszámításában.

(258) Ez a korrekciós intézkedés megfelelő választ ad az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő bizottsági kifogásokra.

5.3.4.2. A kapacitás árának rögzítésével kapcsolatos átláthatóság hiánya

(259) A kapacitásmechanizmus eredeti verziója szerint a különböző piaci szereplők csak csekély mértékben láthatták át a tőzsdén kívüli ügyleteket, tekintve, hogy arra voltak utalva, hogy a CRE rendszeres időközönként közzéteszi a kapacitásgaranciák mennyiségével és az ügyletek átlagárával kapcsolatos adatokat. Emellett a hatóságok, hogy elkerüljék a visszaéléseket és orvosolják az átláthatóság hiányát, arra kötelezték a vertikálisan integrált piaci szereplőket, hogy elkülönített számlákat vezessenek a kapacitásgaranciák nyilvántartásában (egyet a kapacitásszolgáltatók, egyet a villamosenergia-szolgáltatók tekintetében)

(260) A Bizottság azon aggályaira válaszul, hogy a mechanizmus szerinti kereskedelmi megállapodások nem átláthatóak, Franciaország korrekciós intézkedéseket javasolt, hogy fokozza minden ügylet átláthatóságát minden szereplő tekintetében. Először is azt javasolják, hogy minden szereplő rendelkezzen hozzáféréssel az (anonimizált) tőzsdén kívüli ügyletek nyilvántartásához, így láthatják a mennyiségeket és az árakat, a szereplők ugyanakkor megőrzik névtelenségüket (lásd a (163) preambulumbekezdést). Másodszor, növelni kívánják a szabályozott árverések számát azáltal, hogy azt az első szolgáltatási évet megelőző négy év folyamán 15-re emelik és ezzel arra kényszerítenek egyes kapacitásszolgáltatókat (a 3 GW-nál nagyobb RPC-ket), hogy egy meghatározott rend szerint kínálják fel a piacon tanúsítványaikat (lásd a (164) és (165) preambulumbekezdést).

(261) A francia hatóságok által javasolt megközelítés bizonyos rugalmasságot kínál a szolgáltatók számára a tőzsdén kívüli ügyletek lehetővé tételével, egyúttal garantálja ezen ügyletek bizonyos mértékű átláthatóságát.

(262) Az ügyletek (anonim) nyilvántartásához való hozzáférés szavatolja a tőzsdén kívüli piac átláthatóságát, és garantálja az erőfölényes helyzetben levő piaci szereplő – az elsődleges eladó – és a versenytársak közötti tájékoztatás aszimmetriájának hiányát. Lehetővé teszi azt is a piaci szereplők számára, hogy figyelembe vegyék a tőzsdén kívüli piacon realizált árakat az azonnali piacon kínált ajánlataik megfogalmazásakor, és így biztosítják e két piac jelentősebb koherenciáját. Ebben az értelemben megerősíti a szabályozói ellenőrzést is, mivel azonnal feltárja az árak piaci szereplők általi manipulálásának kísérletét, amennyiben e szereplők gyökeresen különböző magatartást tanúsítanának a szabályozott és a tőzsdén kívüli piacon.

(263) Emellett a szervezett árverések megnövelése kellően garantálná ezen árverések megfelelő likviditását, ily módon fokozva a piaci referenciaár reprezentativitását (amely kapacitásárat a szolgáltatók nagyobb része használ értékesítései során és az eltérések elszámolási mechanizmusának referenciaértékeként).

(264) E korrekciós intézkedés révén megelőzhető annak kockázata, hogy a legnagyobb kapacitásszolgáltatók kapacitásgaranciákat tartsanak vissza gazdaságilag, lehetővé teszi a piaci átláthatóság előmozdítását, a szabályozott piac likviditásának növelését, továbbá megkönnyíti a piac szabályozó hatóság általi felügyeletét.

(265) A kettős kötelezettség bevezetése az SZÉ-3., SZÉ-2. és az SZÉ-1. évek tekintetében a piac integrált szereplők általi manipulációjának kockázatát hivatott orvosolni. E szereplők ugyanis mesterségesen csökkenthetik az el nem adott kapacitásaik számát belső átruházások révén. Azzal, hogy a francia hatóságok kötelezettséget vezetnek be a tanúsított kapacitások szintjét érintően, garantálják, hogy az integrált piaci szereplők bizonyos likviditást szavatoljanak az azonnali szabályozott piacon, még akkor is, ha belső átruházásokra is sor kerül.

(266) Azon választás révén, hogy a tanúsított kapacitással kapcsolatos kötelezettséget 25 %-ban rögzítették, garantálható, hogy az integrált piaci szereplők és különösen az erőfölényes helyzetben levő piaci szereplő az azonnali szabályozott piacon kínálja fel tanúsítványainak egészét vagy azok egy részét, és e feltétel alól ne bújhasson ki belső átruházásokkal. Ez a korrekciós intézkedés árjegyzési (*market making*) típusú megoldásnak tekinthető.

(267) A bizonyos mennyiségű kapacitásgarancia szabályozott árverésen való felkínálásával kapcsolatos kötelezettségre (GW-ban megadott) határérték következében a legnagyobb piaci szereplők és különösen az inkumbens szolgáltató lesznek azok, amelyek felvállalják ezt a „*market-maker*” szerepet a mechanizmusban, és ily módon biztosítják az árverések mindenkori likviditását.

(268) A piac likviditásának garantálásával a francia hatóságok az eljárás megindításáról szóló határozat (200) preambulumbekezdésében megfogalmazott bizottsági kifogást is megválaszolták.

(269) Általánosabban, e korrekciós intézkedésekkel a francia hatóságok eloszlatták az árrögzítési mechanizmus átláthatóságának hiányával kapcsolatos, az eljárás megindításáról szóló határozatban már kifejtett bizottsági aggályokat.

5.3.4.3. Egyes kapacitásszolgáltatók kizárása a kapacitásmechanizmusból

(270) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság úgy vélte, hogy egyes piaci szereplők, például egyes kereslet-visszafogási kapacitások (a velük szemben alkalmazott esetleges megkülönböztetés okán), egyes külföldi kapacitások vagy új termelési kapacitások mechanizmusból való kizárása azzal a kockázattal járhat, hogy a kisebb versenykényszer miatt túlkompenzálják azokat a piaci szereplőket, amelyek részt vehetnek a mechanizmusban.

(271) Amint az 5.3.2.1., 5.3.2.2. és 5.3.2.3. pontban kifejtésre került, a francia hatóságok vállalták, hogy megfelelő intézkedéseket hoznak a fent említett szereplők mechanizmusban való tényleges részvételének biztosítása érdekében. Ez garantálja a mechanizmuson belüli versenyt, továbbá olyan kapacitásárhoz kell vezetnie, amely kizárja a túlkompenzációt.

(272) Annak érdekében, hogy megfeleljenek az iránymutatásnak, a külföldi kapacitások részvételével és az új termelési kapacitások többéves szerződéseivel kapcsolatban javasolt mechanizmusoknak arányosnak kell lenniük.

(273) A külföldi kapacitások mechanizmusba való integrációját e határozat (119)–(124) preambulumbekezdése ismerteti. Mihelyt a külföldi kapacitások megszerezték a rendszer-összekötési jegyeket, közvetlenül vesznek részt a francia kapacitásgarancia-piacon, oly módon, hogy amennyiben ez a piac a megítélések szerint nem eredményez túlkompenzációt, ugyanez érvényesül a külföldi kapacitások általi garanciaértékesítésekre is. A külföldi kapacitások részvételének levetővé tétele érdekében bevezetett mechanizmus keretében a rendszerösszekötő kapacitások is jogosultak bizonyos mértékű ellentételezésre a rendszer-összekötési jegyek értékesítésének köszönhetően. Tekintettel arra, hogy úgy becsülhető, hogy ezeken az árveréseken igen jelentős lesz a részvétel (a rendszerrel összekapcsolt szomszédos tagállamok valamennyi kereslet-visszafogási és villamosenergia-termelési kapacitása részt vehet), és különösen a várhatóan árverésre bocsátandó jegyek mennyiségére figyelemmel megállapítható, hogy ezek az érverések nem eredményeznek túlkompenzációt. A mechanizmus tehát arányos.

(274) E határozat (131)– (138) preambulumbekezdése mutatja be a francia hatóságok által annak érdekében javasolt mechanizmusát, hogy új kapacitások is részt vehessenek a francia kapacitáspiacon. Ami a mechanizmus arányosságát illeti, a Bizottság úgy véli, hogy ez az új kapacitások vonatkozásában kizár mindenfajta túlkompenzációt. Közelebbről: ezen új kapacitások minden esetben kötelesek a kiindulási referenciaárnál alacsonyabb ajánlatot tenni, ez a referenciaár pedig a különböző versenyfolyamatokból eredő átlagáraknak felel meg (javasolt kiszámítási módja az SZÉ-4. évben szervezett árverések, de a folyamatban levő SZÉ-2. évi és SZÉ-1. évi árverések súlyozott kapacitására). Az, hogy az új kapacitások szolgáltatói máshonnan nem ismerik a pontos kiindulási referenciaárat az ajánlatuk megtételekor, biztosítja, hogy az ajánlatok a lehető legalacsonyabbak legyenek a versenyképességük garantálása érdekében. Tekintettel arra, hogy a résztvevők nem tudják majd, hogy új kapacitásokra benyújtottak-e más ajánlatokat, amikor ők megteszik a sajátjukat, az új kapacitásokra vonatkozó mennyiségi korlátozások az ajánlattevőket arra ösztönzik, hogy beruházásaik tekintetében a lehető legalacsonyabb árat ajánlják. Ebből eredően a Bizottság úgy véli, hogy a túlkompenzáció kockázata nem áll fenn az új beruházásokat érintően; a mechanizmus tehát arányos.

5.3.4.4. Az EDF piaci ereje

(275) Amint a (64) preambulumbekezdés 4. pontjában kifejtésre került, a Bizottság azon aggálya mellett, hogy az EDF könnyen manipulálhatja a kapcitásárakat a saját javára, három konkrétabb kockázat fogalmazódott meg a mechanizmust érintően (ezek némelyike másfelől minden szereplőnél realizálódhat is):

(1) a kapacitások visszatartásának kockázata;

(2) a kapacitásgaranciák visszatartásának kockázata; valamint

(3) az árprés kockázata.

A kapacitások visszatartásának kockázata

(276) Franciaország háromféle módosítást javasolt a mechanizmus tekintetében, hogy a lehető legnagyobb mértékben elkerülje a kapacitás-visszatartás kockázatát:

(1) a kapacitásszolgáltatók kötelezése arra, hogy rendelkezésre álló kapacitásaikat a történeti referenciaértékek által meghatározott sávban tanúsíttassák;

(2) rövid és a szabályokban meghatározott határidőn belüli kiegyenlítési kötelezettség jelentős események során (például: tartalékba helyezés, végleges lezárás, kényszerkiesés, amely hosszú távon csökkenti a rendelkezésre állást stb.) és fizetőssé tenni minden halmozott kiegyenlítést, amely meghalad egy adott határértéket (legfeljebb 1 GW) a szolgáltatási évet megelőzően; valamint

(3) az eltérések elszámolási mechanizmusának módosítása; a „k" ösztönzési együtthatót megkétszerezik, és tovább növelik egy maximum 1 GW-os határértéket meghaladó negatív egyensúlyhiány esetén, emellett kevésbé lesz jövedelmező a szintén maximum 1 GW-os határértéket meghaladó pozitív egyensúlyhiány esetén. Ezenfelül a hatósági árat a 2017-es 20 000 EUR/MW-ról fokozatosan 40 000 EUR/MW-ra emelik 2018-ra és 2019-ra, majd 60 000 EUR/MW-ra 2020-ban, végül évente aktualizálják, hogy elérje a CONE-nak megfelelő értéket.

(277) Az első korrekciós mechanizmus lehetővé teszi, hogy a széleskörű kapacitásportfólióval rendelkező kapacitásszolgáltatók a tanúsítási sáv keretében ne tudják manipulálni a piacot. Ezenfelül e korrekciós intézkedés a meglévő kerethez képest megkönnyíti a szabályozó hatóságok számára a gyanús magatartások kiszúrását.

(278) A második korrekciós intézkedéstől az várható, hogy megerősíti a piaci szereplők felé irányuló ösztönzőket, hogy ezek a tanúsítási sávon belül a lehető legjobb becslést adják létesítményeik rendelkezésre állási szintjéről. Ami a szolgáltatási évet megelőzően alkalmazott jelentős kiegyenlítések fizetőssé tételével kapcsolatos intézkedést illeti, a francia hatóságok javaslata szerint ez az intézkedés aszimmetrikus lenne, illetve a tanúsítási szint alakulása tekintetében alkalmazott fizetős kiegyenlítés csak azokra a szereplőkre vonatkozna, amelyek jelentős mennyiségben végeztek kiegyenlítést. Ennek indoka az, hogy ha az intézkedést valamennyi piaci szereplőre alkalmaznák, az esetleg korlátozná a versenyt, mivel ténylegesen sokkal nagyobb kényszert jelentene a csekély mennyiségű kapacitással rendelkező piaci szereplők számára, mint az erőfölényes helyzetben lévő piaci szereplő esetében, amely eltéréseket halmozhat fel. Egy ilyen határérték bevezetése (amelynek szintje később kerül meghatározásra, de nem haladhatja meg az 1 GW-t) lehetővé teszi tehát, hogy (i) a jelenlegi rendszer rugalmasságát fenntartsa a piaci szereplők többsége tekintetében, de ugyanakkor (ii) meggátolja, hogy a széleskörű kapacitásportfólióval rendelkező szereplők manipulálják a piacot azzal, hogy „kisebb" kiegyenlítések sorát hajtják végre.

(279) A harmadik korrekciós intézkedés megerősíti a piaci szereplők mindegyikének címzett ösztönzőket, hogy tanúsítványaikkal kereskedjenek a kapacitáspiacon, hozzájáruljanak a kapacitás értékét ténylegesen tükröző piaci referenciaár kialakulásához és ne valósíthassanak meg arbitrázst a piacra vitel és az eltérések elszámolása tekintetében alkalmazott beszerzés *(sourcing)* között.

(280) A Bizottság úgy véli, hogy e korrekciós intézkedések révén a kapacitás-visszatartás – jóllehet nem zárható ki teljesen – legalábbis minimálisra csökkenthető. Magától értetődik, hogy az e mechanizmusba épített ösztönzőket a francia szabályozó hatóságok piacfelügyelete egészíti ki.

A garanciák visszatartásának kockázata

(281) A garancia-visszatartás kockázatának elkerülése érdekében a francia hatóságok vállalták, hogy növelik a szabályozott árverések számát a szolgáltatási év előtt és arra kötelezik a kapacitásszolgáltatókat, hogy minden egyes szabályozott árverés alkalmával bizonyos minimális garanciamennyiséget bocsássanak árverésre.

(282) Ezek a korrekciós intézkedések kiegészítik a már meglévőket, köztük a szolgáltatók azon lehetőségét, hogy az ARENH terméket beszerezve jussanak kapacitásgaranciához. Ennek kapcsán a hatóságok javasolták azon lehetőségnek a piac működésének jövőbeli értékelése keretében történő vizsgálatát, hogy „financializálják" az ARENH termék kapacitási részét, hogy e termék ne zavarja a kapacitáspiacon az árak szabad alakulását. Ez a korrekciós intézkedés részben válaszol az egyes érdekeltek által az ARENH felülvizsgálatával összefüggésben tett javaslatokra, amelyeket e határozat (182) preambulumbekezdése ismertet.

(283) A francia hatóságok e korrekciós intézkedéseinek összessége hozzá kell járuljon a kapacitás és a nagy kapacitásszolgáltatók, különösen az inkumbens szolgáltató azon érdekének minimálisra csökkentéséhez, hogy kapacitásgaranciákat tartson vissza. Ezenfelül a garanciaárverések likviditása ezzel biztosított lesz.

(284) A Bizottság ennélfogva úgy véli, hogy e kötelezettségvállalások a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett likviditási kockázatokkal arányos korrekciós intézkedéseknek tekinthetők.

Az erőfölényes helyzetben lévő inkumbens szolgáltató által alkalmazott árprés kockázata

(285) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat (194) preambulumbekezdésében felvetette annak kockázatát, hogy kereszttámogatások valósulnak meg az inkumbens szolgáltató termelési és értékesítési ága között (azaz a termelési és értékesítési ág közötti belső átruházási árnál magasabb árakon értékesítik a kapacitásgaranciákat a versenytársaknak, aminek következtében a versenytársak kiszorulnak a villamosenergia-szolgáltatás piacáról).

(286) Az ilyen gyakorlatok feltárásának és orvoslásának megkönnyítése érdekében a hatóságok egyfelől kijavítják a meglévő szabályozásban rejlő joghézagot, amely engedi a garanciák ingyenes átruházását. E szabályozásmódosítás következtében a szolgáltatók többé nem ruházhatnak át ingyenesen kapacitásgaranciákat termelési águk és értékesítési águk között. A szabályozásnak elő kell írnia, hogy egy integrált piaci szereplő belső átruházásaira

a szabályozott piac üzleti napjairól származó árak tekintetében reprezentatív áron kerüljön sor. Ebből a célból, ha a szabályozott piac üzleti napjáról (napjairól) származó árak nem ismertek a belső átruházáskor, az integrált piaci szereplőknek lehetőségük van a szabályozott piac üzleti napjainak árához indexált árat bejelenteni. Egy integrált piaci szereplő például bejelentheti, hogy egy belső átruházás a piaci referenciaárral egyezik meg, mielőtt annak pontos értékét az Energetikai Szabályozási Bizottság hivatalosan meghatározná.

(287) Másfelől, a piaci szereplők teljes körű hozzáféréssel rendelkeznek a kapacitásgaranciákat érintő ügyletek nyilvántartásához. A piac ily módon ellenőrzi a tőzsdén kívüli ügyleteket, tekintve, hogy ezek az (anonim) ügyletek nyilvánosságra kerülnek. A (263) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint ez az intézkedés így garantálja a tőzsdén kívüli piac átláthatóságát.

(288) A francia hatóságok így választ adtak a Bizottságnak az inkumbens szolgáltató által alkalmazott árprés kockázatával kapcsolatos kifogásaira.

5.3.4.5. Az intézkedés arányosságával kapcsolatos következetés

(289) A Franciaország által javasolt különböző korrekciós intézkedéseket tekintve a Bizottság úgy véli, hogy a felülvizsgált mechanizmus arányos a célkitűzésével.

5.3.5. *A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások elkerülése*

5.3.5.1. Az új termelési kapacitások piacra lépési akadályai

(290) Az új termelési kapacitásoknak a mechanizmusban való részvételével összefüggő, a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban azonosított problémák orvoslása érdekében a francia hatóságok vállalták, hogy a következőképpen módosítják a mechanizmust:

(1) bevezetik a konkrét különbözeti szerződések (CFD) többéves rendszerét az új termelési kapacitások tekintetében, a (131)–(138) preambulumbekezdésben ismertetettek szerint.

(2) a (146)–(148) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a hatósági árat fokozatosan emelik, hogy az végül elérje a CONE-t.

(291) E korrekciós intézkedések révén az új kapacitások előtti piacra lépési akadályok megszűnnek.

5.3.5.2. Az implicit és az explicit kereslet-visszafogási kapacitást érintő megkülönböztetés

(292) A (237) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a Bizottság úgy véli, hogy Franciaország megfelelő egyensúlyt talált a különböző kereslet-visszafogási kapacitási kötelezettségek között, anélkül, hogy korlátozta volna ezek részvételét a mechanizmusban. Jóllehet a kétfajta kereslet-visszafogás mechanizmusban való részvétele nem egyenlő, a Bizottság úgy véli, e különbségtételre szükség van a kétféle kereslet-visszafogási kapacitás optimális részvételének biztosítása érdekében.

5.3.5.3. Külföldi kapacitások kifejezett részvétele

(293) A (119)–(125) preambulumbekezdésben jelzettek szerint, a Bizottság és a harmadik felek aggályaira válaszul a francia hatóságok hibrid modellt dolgoztak ki, amely rendszer-összekötési jegyek odaítéléséről rendelkezett, amelyek lehetővé tették végül a külföldi termelési kapacitások részvételét.

(294) A (239) preambulumbekezdésben kifejtetteknek megfelelően a francia hatóságok megfelelő korrekciós intézkedést javasoltak, amely lehetővé teszi a külföldi kapacitások kifejezett részvételét a mechanizmusban. A Bizottság e kifogását ennélfogva orvosolták.

(295) A külföldi kapacitások kifejezett részvételének Franciaország által választott megoldása emellett lehetővé teszi a rendszerösszekötők díjazását, ha ez az eszköz ritka. Az elfogadott megoldás tehát választ ad a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozat (206) preambulumbekezdésében azonosított azon kockázatra, amely szerint veszélybe kerül a piacok összekapcsolása ([35]).

5.3.5.4. Aszimmetrikus információk az erőfölényben lévő inkumbens szolgáltató, valamint tényleges és lehetséges versenytársai között

(296) A (245)–(247) preambulumbekezdésben és az 5.3.4.1. pontban kifejtettek szerint a Bizottság arra utaló kockázatot tárt fel, hogy az alternatív szolgáltatók és különösen az új belépők nehézségekkel szembesülhetnek az egyedi kapacitáskötelezettségük megbecslésekor. A Bizottság említett preambulumbekezdésekben jelzett észrevételeiből következik, hogy a francia hatóságok megfelelő intézkedéseket írtak elő, hogy segítsék a szolgáltatókat a kapacitáskötelezettségük jobb kiszámításában.

(297) Ezenfelül a kapacitásmechanizmus eredeti verziója szerint a különböző piaci szereplők kevéssé láttak rá a tőzsdén kívüli ügyletekre, aminek következtében nem ismerték teljes mértékben a kapacitásárat. Franciaország korrekciós intézkedéseket javasolt, hogy javítsa valamennyi ügylet láthatóságát valamennyi szereplő számára, amint azt az 5.3.4.2. pont ismerteti. Ezen intézkedések értelmében valamennyi szereplő hozzáférést kap a tőzsdén kívüli (anonimizált) ügyletek nyilvántartásához, és növekszik a szabályozott árverések száma.

(298) E korrekciós intézkedések összességének eredményeként az inkumbens szolgáltatón kívüli szereplők jobban átlátják egyfelől kapacitáskötelezettségeiket, másfelől az ügyletek volumenét és árát. Ezek az intézkedések nagymértékben javítják a mechanizmus átláthatóságát, és így kiegyenlítik az információ inkumbens szolgáltatónak kedvező aszimmetriáját, amely szolgáltató a legjelentősebb piaci szereplő mind a kapacitásszolgáltatók, mind a villamosenergia-szolgáltatók vonatkozásában.

5.3.5.5. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelőknek szóló preferenciák

(299) A Bizottság megjegyzi, hogy az új kapacitások tekintetében a francia hatóságok környezetvédelmi kritériumok bevezetését tervezik, és ezáltal preferenciákat nyújtanak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelőknek (lásd a (137) preambulumbekezdést).

(300) E rendelkezések megfelelnek az iránymutatásnak ([36]), amely szerint az ilyen intézkedéseknek egyenértékű műszaki és gazdasági jellemzők esetén az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelőknek kell kedvezniük.

5.3.5.6. A lehetséges versenytorzulással és az Unión belüli kereskedelem érintettségével kapcsolatos következtetések

(301) A fent említett okokból a Bizottság megállapítja, hogy a mechanizmus nem fenyeget a verseny és/vagy az Unión belüli kereskedelem jogtalan torzításával.

5.3.5.7. Időlegesség

(302) Tekintettel arra, hogy a francia mechanizmus az első decentralizált kapacitásmechanizmus, amelyet a Bizottság az iránymutatás keretében jóváhagy, és arra, hogy a mechanizmus szükségessége erőteljesen az energiapiac alakulásától függ, amely piac még a piac liberalizációjával összefüggésben fejlődik, a Bizottság úgy véli, hogy a mechanizmus jóváhagyása időben korlátozott kell legyen. A Bizottság meglátása szerint a tízéves időtartam észszerű és megfelel a korábbi határozatoknak ([37]).

6. **KÖVETKEZTETÉS**

(303) A Bizottság megállapítja, hogy a Francia Köztársaság az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit megsértve jogellenesen hajtotta végre a kapacitásmechanizmust Franciaországban. Ezzel együtt, figyelemmel a Franciaország által javasolt és fent bemutatott korrekciós intézkedésekre, az intézkedés megfelel az iránymutatásnak.

([35]) A mechanizmus európai szabályozáshoz való hozzáigazításáról lásd az iránymutatás (97) pontját.
([36]) Lásd az iránymutatás (233) pontját.
([37]) Lásd például: 2014. július 23-i C(2014) 5083 végleges bizottsági határozat, *SA.35980 – GB capacity mechanism*, (162) preambulumbekezdés.

A BIZOTTSÁG EZÉRT ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Francia Köztársaság által bevezetett kapacitáspiac az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásnak minősül.

2. cikk

A Bizottság egy legfeljebb tízéves időszakra jóváhagyja a kapacitáspiacon megvalósított támogatási programot. Ha folytatódnak, ezeket az intézkedéseket az említett időszakot követően ismét be kell jelenteni.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2016. november 8-án.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
a Bizottság tagja